

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การศึกษาคัดเลือกใจทำงานของข้าราชการผู้สูงอายุหลังเกษียณครั้งนี้ ได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างข้าราชการผู้สูงอายุ จำนวน 480 ราย ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ ประกอบด้วย กลุ่มข้าราชการพลเรือน 152 ราย ข้าราชการด้านการปกครองและความมั่นคง 181 ราย และข้าราชการทางการศึกษา 147 ราย ผลการศึกษาความต้องการทำงานของข้าราชการผู้สูงอายุหลังเกษียณ พบว่า กลุ่มข้าราชการผู้สูงอายุที่ต้องการทำงานหลังเกษียณ มีจำนวน 191 คน และกลุ่มข้าราชการผู้สูงอายุที่ไม่ต้องการทำงานหลังเกษียณ มีจำนวน 289 คน และในการวิเคราะห์จะวิเคราะห์จำแนกเป็น 2 กลุ่มดังกล่าว

4.1 สถานการณ์และแนวโน้มการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ

ปัจจุบันรัฐบาลได้กำหนดให้การเตรียมความพร้อมสังคมไทยสู่สังคมผู้สูงอายุ เป็นยุทธศาสตร์หนึ่งในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และมีการจัดทำแผนผู้สูงอายุแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2545-2564) ไว้แล้ว การที่รัฐบาลต้องกำหนดแผนงานเกี่ยวกับผู้สูงอายุไว้อย่างเป็นทางการนั้น เป็นเพราะการเปลี่ยนแปลงในโครงสร้างทางประชากรของประเทศ แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่า ประเทศไทยกำลังเผชิญหน้ากับภาวะการเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วของประชากรสูงอายุ (อายุ 60 ปีขึ้นไป)

จากสถานการณ์ประชากรที่กำลังมีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องเข้าสู่สังคม "ผู้สูงอายุ" (aging society) เนื่องจากความเจริญทางเทคโนโลยีและความก้าวหน้าด้านสาธารณสุข ทำให้อายุขัยเฉลี่ยของคนไทยยืนยาวขึ้น ในขณะที่วัยกันอัตราการเกิดในช่วงที่ผ่านมามีอัตราลดลง จึงทำให้สัดส่วนของผู้สูงอายุต่อประชากรรวมเพิ่มขึ้นค่อนข้างเร็ว (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ อ้างถึงในรายงานภาวะสังคม ไตรมาสหนึ่งปี 2551)

ประชากรโลกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจาก 6,070.6 ล้านคนในปี พ.ศ.2543 เป็น 7,851.4 ล้านคนในปี พ.ศ.2568 ในขณะที่ประชากรไทยก็มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเช่นเดียวกันจาก 62.2 ล้านคนในปี พ.ศ.2543 เป็น 72.3 ล้านคน ในปี พ.ศ. 2568 จะเห็นได้ว่าโครงสร้างของประชากรโลก และประชากรไทยมีการเปลี่ยนแปลงที่คล้ายคลึงกัน โดยที่ประชากรโลกวัยสูงอายุ (อายุ 60 ปีขึ้นไป) มีสัดส่วนเพิ่มขึ้นในอัตราที่เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 10.0 ในปี พ.ศ.2543 เป็นร้อยละ 15.0 ในปี พ.ศ.

2568 ในขณะที่ประชากรโลกวัยเด็ก (อายุ 0-14 ปี) มีจำนวนลดลงจากร้อยละ 30.1 ในปี พ.ศ. 2543 เหลือร้อยละ 24.2 ในปี 2568 ส่วนประชากรไทยวัยสูงอายุ (อายุ 60 ปีขึ้นไป) มีสัดส่วนเพิ่มขึ้นเช่นกัน จากร้อยละ 9.4 ในปีพ.ศ. 2543 เป็นร้อยละ 20.0 ในปี พ.ศ.2568 ขณะที่ประชากรวัยเด็ก (อายุ 0-14ปี) มีจำนวนลดลงจากร้อยละ 24.7 ในปีพ.ศ.2543 เหลือร้อยละ 18.0 ปี พ.ศ.2568 (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2547) (ตารางที่ 4.1)

ตารางที่ 4.1 โครงสร้างประชากรโลกและประชากรไทย พ.ศ. 2543 – 2568

พ.ศ.	ประชากรโลก				ประชากรไทย			
	จำนวน (คน)	0-14 ปี (ร้อยละ)	15-59 ปี (ร้อยละ)	60 ปี ขึ้นไป (ร้อยละ)	จำนวน (พันคน)	0-14 ปี (ร้อยละ)	15-59 ปี (ร้อยละ)	60 ปี ขึ้นไป (ร้อยละ)
2543	6,070,578	30.1	59.9	10.0	62,237	24.7	65.9	9.4
2548	6,453,627	28.3	61.3	10.4	64,765	23.0	66.7	10.3
2553	6,830,282	27.0	61.9	11.1	67,042	21.2	67.1	11.7
2558	7,197,247	26.1	61.6	12.3	69,056	20.2	66.0	13.8
2563	7,540,238	25.2	61.2	13.6	70,821	19.0	64.2	16.8
2568	7,851,455	24.2	60.8	15.0	72,288	18.0	62.0	20.0

ที่มา : รายงานประชากรโลกและประชากรไทย สำนักงานสถิติแห่งชาติ (การคาดประมาณประชากรของประเทศไทย พ.ศ.2543-2568 สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ World Population 2002, United Nations)

จากโครงสร้างประชากรที่เปลี่ยนไป จากสัดส่วนประชากรเด็กที่ลดลง ผู้สูงอายุเพิ่มขึ้น ในขณะที่วัยแรงงานเพิ่มขึ้นในอัตราที่ลดลง จะส่งผลให้ในอนาคตประเทศไทยก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุเร็วขึ้น วัยแรงงานจะต้องรับภาระเลี้ยงดูทั้งเด็กและผู้สูงอายุมากขึ้น ดังนั้นจึงต้องมีนโยบายและมาตรการต่างๆ ในการพัฒนาคุณภาพประชากร เพื่อให้สังคมไทยในอนาคตเป็น “สังคมผู้สูงอายุที่มีคุณภาพ”

4.2 สถานภาพความเป็นอยู่ของข้าราชการผู้สูงอายุ

สถานภาพความเป็นอยู่ของข้าราชการผู้สูงอายุ เป็นการศึกษาข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ สถานภาพ ระดับการศึกษา สถานการณ์ทำงานในปัจจุบัน และทำการศึกษาข้อมูลทางด้านเศรษฐกิจของข้าราชการผู้สูงอายุ โดยมีรายละเอียดดังนี้

4.2.1 ข้อมูลทั่วไปของข้าราชการผู้สูงอายุ

จากตารางที่ 4.2 จำนวนตัวอย่างข้าราชการผู้สูงอายุทั้งหมด 480 คน จำแนกได้ 3 กลุ่มงาน คือ กลุ่มข้าราชการพลเรือน ร้อยละ 31.67 กลุ่มข้าราชการด้านการปกครองและความมั่นคง ร้อยละ 37.71 และข้าราชการด้านการศึกษา ร้อยละ 30.63

เมื่อพิจารณาความต้องการทำงานของข้าราชการผู้สูงอายุหลังเกษียณ สามารถแบ่งได้เป็น กลุ่มข้าราชการผู้สูงอายุที่ต้องการทำงานหลังเกษียณ ร้อยละ 39.79 และกลุ่มข้าราชการผู้สูงอายุที่ไม่ต้องการทำงานหลังเกษียณ ร้อยละ 60.21

ตารางที่ 4.2 ประเภทของข้าราชการผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่าง และความต้องการทำงานของข้าราชการผู้สูงอายุหลังเกษียณ

ประเภทของข้าราชการผู้สูงอายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ข้าราชการพลเรือน	152	31.67
ข้าราชการด้านการปกครองและความมั่นคง	181	37.71
ข้าราชการด้านการศึกษา	147	30.63
รวม	480	100.00
ความต้องการทำงานของข้าราชการผู้สูงอายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ข้าราชการผู้สูงอายุต้องการทำงาน	191	39.79
ข้าราชการผู้สูงอายุไม่ต้องการทำงาน	289	60.21
รวม	480	100.00

ที่มา : จากการศึกษา

การศึกษาข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างข้าราชการผู้สูงอายุ จำนวน 480 คน ผลการศึกษาจากตารางที่ 4.3 พบว่า ข้าราชการผู้สูงอายุส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 73.75 และเพศหญิง ร้อยละ 26.25 มีสถานภาพสมรส ร้อยละ 86.46 รองลงมาคือ สถานภาพโสด และสถานภาพหม้าย/หย่าร้าง ร้อยละ 7.08 และ 6.46 ตามลำดับ มีอายุระหว่าง 50-60 ปี ร้อยละ 66.04 รองลงมา มีอายุระหว่าง 61-70 ปี และ 71-80 ปี ร้อยละ 27.08 และ 5.63 ตามลำดับ อายุโดยเฉลี่ย 60 ปี มีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ร้อยละ 48.33 รองลงมา คือ ปริญญาโท และมัธยมศึกษา

ตอนปลาย/ปวช. ร้อยละ 18.96 และ 18.33 ตามลำดับ สถานภาพการทำงานปัจจุบันยังไม่เกษียณอายุราชการ ร้อยละ 61.88 และเกษียณแล้ว ร้อยละ 38.13

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มข้าราชการผู้สูงอายุที่ต้องการทำงานหลังเกษียณ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 71.73 มีสถานภาพสมรส ร้อยละ 87.43 อายุเฉลี่ย 60 ปี โดยมีอายุระหว่าง 50-60 ปี ร้อยละ 63.87 มีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ร้อยละ 48.17 สถานภาพการทำงานปัจจุบันยังไม่เกษียณอายุราชการ ร้อยละ 60.21 และส่วนใหญ่เป็นข้าราชการพลเรือน ร้อยละ 41.88

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มข้าราชการผู้สูงอายุที่ไม่ต้องการทำงานหลังเกษียณ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 75.09 มีสถานภาพสมรส ร้อยละ 85.81 อายุเฉลี่ย 60 ปี โดยมีอายุระหว่าง 50-60 ปี ร้อยละ 67.47 มีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ร้อยละ 48.44 สถานภาพการทำงานปัจจุบันยังไม่เกษียณอายุราชการ ร้อยละ 62.98 และส่วนใหญ่เป็นข้าราชการด้านการปกครองและความมั่นคง จำนวน 116 คน ร้อยละ 40.14

ตารางที่ 4.3 ข้อมูลทั่วไปของข้าราชการผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลทั่วไป	ความต้องการทำงาน ของข้าราชการผู้สูงอายุหลังเกษียณ		รวม
	ไม่ต้องการ (n=289)	ต้องการ (n=191)	
เพศ			
ชาย	217 (75.09)	137 (71.73)	354 (73.75)
หญิง	72 (24.91)	54 (28.27)	126 (26.25)
สถานภาพ			
โสด	22 (7.61)	12 (6.28)	34 (7.08)
สมรส	248 (85.81)	167 (87.43)	415 (86.46)
หม้าย/หย่าร้าง	19 (6.57)	12 (6.28)	31 (6.46)

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	ความต้องการทำงาน ของข้าราชการผู้สูงอายุหลังเกษียณ		รวม
	ไม่ต้องการ (n=289)	ต้องการ (n=191)	
อายุ (ปี)			
50 - 60	195 (67.47)	122 (63.87)	317 (66.04)
61 - 70	68 (23.53)	62 (32.46)	130 (27.08)
71 - 80	20 (6.92)	7 (3.66)	27 (5.63)
มากกว่า 80	6 (2.08)	0 (0.00)	6 (1.25)
อายุเฉลี่ย (ปี)	60	60	60
การศึกษา			
ประถมศึกษา	4 (1.38)	0 (0.00)	4 (0.83)
มัธยมศึกษาตอนต้น	19 (6.57)	10 (5.24)	29 (6.04)
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	59 (20.42)	29 (15.18)	88 (18.33)
อนุปริญญา/ปวส.	9 (3.11)	11 (5.76)	20 (4.17)
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	140 (48.44)	92 (48.17)	232 (48.33)
ปริญญาโท	46 (15.92)	45 (23.56)	91 (18.96)
ปริญญาเอก	12 (4.15)	4 (2.09)	16 (3.33)

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	ความต้องการทำงาน ของข้าราชการผู้สูงอายุหลังเกษียณ		รวม
	ไม่ต้องการ (n=289)	ต้องการ (n=191)	
สถานะการทำงานในปัจจุบัน			
ปัจจุบันยังไม่เกษียณ/ต่ออายุราชการ	182 (62.98)	115 (60.21)	297 (61.88)
ปัจจุบันเกษียณแล้ว	107 (37.02)	76 (39.79)	183 (38.13)
ประเภทข้าราชการ			
ข้าราชการพลเรือน	72 (24.91)	80 (41.88)	152 (31.67)
ข้าราชการด้านการปกครองและความมั่นคง	116 (40.14)	65 (34.03)	181 (37.71)
ข้าราชการทางการศึกษา	101 (34.95)	46 (24.08)	147 (30.63)

ที่มา : จากการศึกษา

หมายเหตุ : ค่าในวงเล็บเป็นค่าร้อยละ

4.2.2 ข้อมูลทางด้านเศรษฐกิจ

ทำการศึกษารายได้และความเพียงพอของรายได้ของครอบครัวข้าราชการผู้สูงอายุ จำนวน 480 คน จากตารางที่ 4.4 ข้าราชการผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีรายได้ของครอบครัวต่ำกว่า 40,001 บาทต่อเดือน ร้อยละ 32.71 รองลงมาคือ 40,001-60,000 บาทต่อเดือน และมากกว่า 80,000 บาทต่อเดือน ร้อยละ 26.46 และ 21.88 ตามลำดับ รายได้ของครอบครัวเฉลี่ย 58,959 บาทต่อเดือน ความเพียงพอของรายได้ส่วนใหญ่มีรายได้เพียงพอ ร้อยละ 80.00

กลุ่มข้าราชการผู้สูงอายุที่ต้องการทำงาน ส่วนใหญ่รายได้ของครอบครัวต่ำกว่า 40,001 บาทต่อเดือน ร้อยละ 27.23 รายได้ของครอบครัวเฉลี่ย 62,316 บาทต่อเดือน ความเพียงพอของรายได้ส่วนใหญ่มีรายได้เพียงพอ ร้อยละ 75.39

กลุ่มข้าราชการผู้สูงอายุที่ไม่ต้องการทำงาน ส่วนใหญ่มีรายได้ของครอบครัวต่ำกว่า 40,001 บาทต่อเดือน ร้อยละ 36.33 รายได้ของครอบครัวเฉลี่ย 56,741 บาทต่อเดือน ความเพียงพอของรายได้ส่วนใหญ่มีรายได้เพียงพอ ร้อยละ 83.04

ตารางที่ 4.4 รายได้ของครอบครัวของข้าราชการผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่าง

รายได้ของครอบครัวของข้าราชการผู้สูงอายุ (บาทต่อเดือน)	ความต้องการทำงาน ของข้าราชการผู้สูงอายุหลังเกษียณ		รวม
	ไม่ต้องการ (n=289)	ต้องการ (n=191)	
รายได้รวมของครอบครัว			
ต่ำกว่า 40,001	105 (36.33)	52 (27.23)	157 (32.71)
40,001 - 60,000	83 (28.72)	44 (23.04)	127 (26.46)
60,001 - 80,000	44 (15.22)	47 (24.61)	91 (18.96)
มากกว่า 80,000	57 (19.72)	48 (25.13)	105 (21.88)
รายได้รวมของครอบครัวเฉลี่ย	56,741	62,316	58,959
ความเพียงพอของรายได้			
รายได้เพียงพอ	240 (83.04)	144 (75.39)	384 (80.00)
รายได้ไม่เพียงพอ	49 (16.96)	47 (24.61)	96 (20.00)

ที่มา : จากการศึกษา

หมายเหตุ : ค่าในวงเล็บเป็นค่าร้อยละ

4.3 ความต้องการทำงานของข้าราชการผู้สูงอายุหลังเกษียณ

การศึกษาความต้องการทำงานของข้าราชการผู้สูงอายุหลังเกษียณ เป็นการศึกษาข้อมูลลักษณะความต้องการทำงาน ได้แก่ สาเหตุที่ต้องการทำงาน อาชีพและตำแหน่งที่ต้องการทำหลังจากเกษียณ ความคิดเห็นต่อเงื่อนไขการทำงานของนายจ้าง สวัสดิการและความช่วยเหลือ การวางแผนเกษียณอายุราชการ รายได้สุทธิหลังจากหักค่าใช้จ่าย และทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความต้องการทำงานของข้าราชการผู้สูงอายุหลังเกษียณ

4.3.1 ลักษณะความต้องการทำงานของข้าราชการผู้สูงอายุหลังเกษียณ

การศึกษาความต้องการทำงานของข้าราชการผู้สูงอายุ เป็นการศึกษาข้อมูลความต้องการทำงานระหว่างกลุ่มข้าราชการผู้สูงอายุที่ต้องการทำงานหลังเกษียณ และกลุ่มข้าราชการผู้สูงอายุที่ไม่ต้องการทำงานหลังเกษียณ รายละเอียดการศึกษามีดังนี้

1) สาเหตุที่ต้องการทำงานหลังเกษียณอายุ

จากตารางที่ 4.5 กลุ่มข้าราชการผู้สูงอายุที่ต้องการทำงานหลังเกษียณ จำนวน 191 คน มีสาเหตุที่ต้องการทำงานหลังเกษียณ ส่วนใหญ่ต้องการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ร้อยละ 16.11 รองลงมาคือ ต้องการหารายได้เสริม ร้อยละ 14.69 ต้องการใช้ความรู้ ความสามารถให้เป็นประโยชน์ และ 13.27 เงินไม่พอใช้ ร้อยละ 9.00 สุขภาพแข็งแรงไม่เป็นอุปสรรคต่อการทำงาน ร้อยละ 8.06 มีความสามารถและมีศักยภาพที่จะทำงาน ร้อยละ 6.64 สาเหตุอื่นๆ ได้แก่ ต้องการพัฒนาสมอง ฝึกความสามารถ เพิ่มเติมความรู้ ต้องการทำประโยชน์ให้กับสังคม มีภาระที่ต้องรับผิดชอบ เป็นต้น

ตารางที่ 4.5 สาเหตุที่ข้าราชการผู้สูงอายุต้องการทำงานหลังเกษียณ

สาเหตุที่ต้องการทำงานหลังจากเกษียณอายุ*	จำนวน (n=211)	ร้อยละ
ต้องการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์	34	16.11
ต้องการหารายได้เสริม	31	14.69
ต้องการใช้ความรู้ความสามารถให้เป็นประโยชน์	28	13.27
เงินไม่พอใช้	19	9.00
สุขภาพแข็งแรงไม่เป็นอุปสรรคต่อการทำงาน	17	8.06
มีความสามารถและมีศักยภาพที่จะทำงาน	14	6.64
เพื่อพัฒนาสมอง ฝึกความสามารถ เพิ่มเติมความรู้	13	6.16
ต้องการทำประโยชน์ให้กับสังคม	11	5.21
มีภาระต้องรับผิดชอบ	11	5.21
ต้องการพบปะผู้คน แลกเปลี่ยนความรู้	8	3.79
ต้องการถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ให้คนรุ่นหลัง	7	3.32
ชอบทำงาน และอยากทำงาน	6	2.84
เป็นการออกกำลังกาย	6	2.84
ต้องการทำงานเพื่อแก้เหงา คลายเครียด	5	2.37
สาขาวิชาที่ทำมีผู้น้อย	1	0.47

ที่มา : จากการศึกษา

หมายเหตุ : *สามารถตอบได้หลายข้อ

2) ลักษณะงานที่ต้องการทำหลังเกษียณอายุ

จากตารางที่ 4.6 เมื่อพิจารณาประเภทงานที่กลุ่มข้าราชการผู้สูงอายุที่ต้องการทำงานหลังเกษียณ พบว่า ส่วนใหญ่ต้องการทำงานในสายงานบรรจวุฒิเฉพาะทาง (สังคม บริหาร) ร้อยละ 45.05 รองลงมา คือ ประกอบธุรกิจส่วนตัวหรืออาชีพอิสระ และทำงานในสายผู้ปฏิบัติงานบริหาร ร้อยละ 39.56 และ 7.69 ตามลำดับ ลักษณะงานที่ต้องการทำมากที่สุดส่วนใหญ่ คือ อาจารย์พิเศษ ร้อยละ 22.53 รองลงมาคือ ประกอบอาชีพเกษตร และค้าขาย ร้อยละ 17.58 เท่ากัน และ ตำแหน่ง วิทยากร ร้อยละ 17.03 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.6 ประเภทและลักษณะงานที่ต้องการทำของข้าราชการผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างหลังเกษียณอายุราชการ

ประเภทและลักษณะงานที่ต้องการทำ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ประเภทงานที่ยากทำมากที่สุด	182	100.00
สายงานบรรจวุฒิเฉพาะทาง (สังคม บริหาร)	82	45.05
ธุรกิจส่วนตัว/ อาชีพอิสระ	72	39.56
สายงานผู้ปฏิบัติงานบริหาร	14	7.69
สายงานปฏิบัติงานทั่วไป	6	3.30
สายงานที่ปรึกษา	5	2.75
สายงานบรรจวุฒิเฉพาะทาง (วิทยาการเทคโนโลยี)	2	1.10
สายงานบรรจวุฒิเฉพาะทาง (วิทยาศาสตร์สุขภาพ)	1	0.55
ลักษณะงานที่ยากทำมากที่สุด	182	100.00
อาจารย์พิเศษ	41	22.53
ประกอบอาชีพเกษตร	32	17.58
ประกอบอาชีพค้าขาย	32	17.58
วิทยากร	31	17.03
ผู้ใหญ่นบ้าน	8	4.40
อบต.	6	3.30
ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์	5	2.75
ธุรกิจ	4	2.20
ทำงานเกี่ยวกับศิลปะ	3	1.65
ทนายความ	2	1.10
วิศวกร (รับเหมาก่อสร้าง)	2	1.10
บรรณารักษ์/เจ้าหน้าที่จัดเก็บข้อมูล	2	1.10

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

ประเภทและลักษณะงานที่ต้องการทำ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ช่างเทคนิค	2	1.10
รับจ้างในกลุ่มอาชีพ	1	0.55
รับจ้างในภาครัฐบาล	1	0.55
รับจ้างในบริษัท	1	0.55
รับจ้างทำบัญชี	1	0.55
ดีเจ	1	0.55
ทำโฮมสเตย์	1	0.55
เปิดบริษัทยาม	1	0.55
สาธารณสุขชุมชน	1	0.55
ท่องเที่ยว	1	0.55
เพาะพันธุ์สุนัข	1	0.55
อาสาสมัคร	1	0.55
งานพระราชกุศล	1	0.55

ที่มา : จากการศึกษา

จากตารางที่ 4.7 เมื่อพิจารณาเงื่อนไขในการทำงานตามประเภทงานที่ข้าราชการผู้สูงอายุต้องการทำหลังเกษียณ พบว่า กลุ่มข้าราชการผู้สูงอายุที่ต้องการทำงานในสายงานบรรจุกฎิเฉพาะทางด้านสังคม บริหาร ส่วนใหญ่มีเงื่อนไขเรื่องค่าจ้าง/รายได้แบบรายชั่วโมง ร้อยละ 39.02 เงื่อนไขเรื่องวันทำงานและเวลาทำงานขึ้นอยู่กับนายจ้าง ร้อยละ 65.85 และ 67.07 ตามลำดับ และต้องการสวัสดิการจากนายจ้าง ร้อยละ 67.07

กลุ่มข้าราชการผู้สูงอายุที่ต้องการประกอบธุรกิจส่วนตัว/อาชีพอิสระ ส่วนใหญ่มีเงื่อนไขเรื่องค่าจ้าง/รายได้แบบรายเดือน ร้อยละ 48.61 เงื่อนไขเรื่องวันทำงานและเวลาทำงานสามารถเลือกวันทำงานได้ ร้อยละ 90.28 และ 88.89 ตามลำดับ และไม่ต้องการสวัสดิการจากนายจ้าง ร้อยละ 87.50

กลุ่มข้าราชการผู้สูงอายุที่ต้องการทำงานในสายงานผู้ปฏิบัติงานบริหาร ส่วนใหญ่มีเงื่อนไขเรื่องค่าจ้าง/รายได้แบบรายเดือน ร้อยละ 64.29 เงื่อนไขเรื่องวันทำงานและเวลาทำงานขึ้นอยู่กับนายจ้าง ร้อยละ 78.57 เท่ากัน และต้องการสวัสดิการจากนายจ้าง ร้อยละ 64.29

กลุ่มข้าราชการผู้สูงอายุที่ต้องการทำงานในสายงานปฏิบัติงานทั่วไป ส่วนใหญ่มีเงื่อนไขเรื่องค่าจ้าง/รายได้แบบรายเดือน ร้อยละ 50.00 เงื่อนไขเรื่องวันทำงานและเวลาทำงานขึ้นอยู่กับนายจ้าง ร้อยละ 66.67 เท่ากัน และทุกคนต้องการสวัสดิการจากนายจ้าง ร้อยละ 100.00

กลุ่มข้าราชการผู้สูงอายุที่ต้องการทำงานในสายงานที่ปรึกษา ส่วนใหญ่มีเงื่อนไขเรื่องค่าจ้าง/รายได้แบบไม่หวังรายได้ ร้อยละ 40.00 มีเงื่อนไขเรื่องวันทำงานและเวลาทำงานขึ้นอยู่กับนายจ้าง ร้อยละ 60.00 เท่ากัน และไม่ต้องการสวัสดิการจากนายจ้าง ร้อยละ 60.00

กลุ่มข้าราชการผู้สูงอายุที่ต้องการทำงานในสายบรรจุวุฒิเฉพาะทางด้านวิชาการเทคโนโลยี ส่วนใหญ่มีเงื่อนไขเรื่องค่าจ้าง/รายได้แบบรายเดือนและเหมาจ่ายต่องาน ร้อยละ 50.00 เท่ากัน ทุกคนมีเงื่อนไขเรื่องวันทำงานและเวลาทำงานโดยสามารถเลือกวันทำงานได้ ร้อยละ 100.00 มีความต้องการและไม่ต้องการสวัสดิการจากนายจ้าง ร้อยละ 50.00 เท่ากัน

กลุ่มข้าราชการผู้สูงอายุที่ต้องการทำงานในสายบรรจุวุฒิเฉพาะทางด้านศาสตร์สุขภาพ มีเงื่อนไขเรื่องค่าจ้าง/รายได้แบบไม่หวังรายได้ ร้อยละ 100.00 มีเงื่อนไขเรื่องวันทำงานและเวลาทำงานโดยสามารถเลือกวันทำงานได้ ร้อยละ 100.00 เท่ากัน และไม่ต้องการสวัสดิการจากนายจ้าง ร้อยละ 100.00

ตารางที่ 4.7 เจื่อนใจในการทำงานตามประเภทงานที่ต้องการทำของข้าราชการผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างหลังเกษียณอายุ

เจื่อนใจในการทำงาน	ประเภทงานของกลุ่มข้าราชการผู้สูงอายุที่ต้องการทำงานหลังเกษียณ						
	สายงาน ทางสังคมบริหาร (n=82)	ธุรกิจส่วนตัว/ อาชีพอิสระ (n=72)	สายงาน ผู้ปฏิบัติงานบริหาร (n=14)	สายงาน ปฏิบัติงานทั่วไป (n=6)	สายงาน ที่ปรึกษา (n=5)	สายงานทาง วิทยาการเทคโนโลยี (n=2)	สายงานทาง วิทย์สุขภาพ (n=1)
รูปแบบการจ้างงาน							
ไม่หวังรายได้	21 (25.61)	20 (27.78)	5 (35.71)	1 (16.67)	2 (40.00)	0 (0.00)	1 (100.00)
รายชั่วโมง	32 (39.02)	1 (1.39)	0 (0.00)	1 (16.67)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)
รายวัน	3 (3.66)	7 (9.72)	0 (0.00)	0 (0.00)	1 (20.00)	0 (0.00)	0 (0.00)
รายเดือน	23 (28.05)	35 (48.61)	9 (64.29)	3 (50.00)	1 (20.00)	1 (50.00)	0 (0.00)
รายปี	0 (0.00)	3 (4.17)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)
รายชิ้น/ผลงาน	2 (2.44)	4 (5.56)	0 (0.00)	1 (16.67)	1 (20.00)	0 (0.00)	0 (0.00)
เหมาจ่ายต่องาน	1 (1.22)	2 (2.78)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	1 (50.00)	0 (0.00)

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

เงื่อนไขในการทำงาน	ประเภทงานของกลุ่มข้าราชการผู้สูงอายุที่ต้องการทำงานหลังเกษียณ						
	สายงาน ทางสังคมบริหาร (n=82)	ธุรกิจส่วนตัว/ อาชีพอิสระ (n=72)	สายงาน ผู้ปฏิบัติงานบริหาร (n=14)	สายงาน ปฏิบัติงานทั่วไป (n=6)	สายงาน ที่ปรึกษา (n=5)	สายงานทาง วิทยาการเทคโนโลยี (n=2)	สายงานทาง วิทย์สุขภาพ (n=1)
วันทำงาน							
ขึ้นอยู่กับนายจ้าง	54 (65.85)	7 (9.72)	11 (78.57)	4 (66.67)	3 (60.00)	0 (0.00)	0 (0.00)
เลือกวันทำงานได้	28 (34.15)	65 (90.28)	3 (21.43)	2 (33.33)	2 (40.00)	2 (100.00)	1 (100.00)
เวลาทำงาน							
ขึ้นอยู่กับนายจ้าง	55 (67.07)	7 (9.72)	11 (78.57)	4 (66.67)	3 (60.00)	0 (0.00)	0 (0.00)
เลือกเวลาทำงานได้	27 (32.93)	64 (88.89)	3 (21.43)	2 (33.33)	2 (40.00)	2 (100.00)	1 (100.00)
ความต้องการสวัสดิการจากนายจ้าง							
ไม่ต้องการสวัสดิการ	27 (32.93)	63 (87.50)	5 (35.71)	0 (0.00)	3 (60.00)	1 (50.00)	1 (100.00)
ต้องการสวัสดิการ	55 (67.07)	9 (12.50)	9 (64.29)	6 (100.00)	2 (40.00)	1 (50.00)	0 (0.00)

ที่มา : จากการศึกษา

หมายเหตุ : ค่าในวงเล็บเป็นค่าร้อยละ

3) ความคิดเห็นของข้าราชการผู้สูงอายุต่อเงื่อนไขการทำงานของนายจ้าง

จากการสอบถามแนวความคิดเรื่องข้อกำหนดหรือเงื่อนไขจากหน่วยงานผู้เชี่ยวชาญ ต่อการทำงานของข้าราชการผู้สูงอายุหลังเกษียณ สามารถสรุปความคิดเห็นจากนายจ้างได้ดังนี้

1. ให้มีการตรวจสุขภาพและศักยภาพของร่างกายจากศูนย์ตรวจและรับรองศักยภาพและสุขภาพผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นหน่วยราชการ โดยมีใบรับรองแพทย์เพื่อประกอบการใช้เข้าทำงานทุกปี เนื่องจากการตรวจสุขภาพเป็นเรื่องที่สำคัญและเป็นเรื่องที่ดีสำหรับข้าราชการผู้สูงอายุ และยังส่งผลต่อประสิทธิภาพในการทำงาน สามารถทำงานได้โดยไม่มีอุปสรรค อีกทั้งยังทราบถึงสภาพร่างกายของผู้สูงอายุ และข้อที่ควรระวังต่อสุขภาพ
2. การจ้างงานเป็นรายปี/ช่วงระยะเวลาสั้นๆ โดยไม่มีสวัสดิการเกี่ยวกับสุขภาพผู้สูงอายุ เนื่องจากเป็นข้าราชการได้รับสวัสดิการจากหน่วยงานเดิมอยู่แล้ว
3. รัฐควรจัดตั้งโครงการ “คลัง/ธนาคารสมอง” เพื่อจัดหลักสูตรฝึกอบรมที่ให้ผู้สูงอายุที่มีประสบการณ์/ความรู้/ภูมิปัญญา ได้มาถ่ายทอดให้กับคนรุ่นต่อไป เนื่องจากเห็นว่าโครงการดังกล่าวเป็นโครงการที่ดี มีประโยชน์ต่อสังคมและคนรุ่นหลัง ข้าราชการผู้สูงอายุได้ใช้ประสบการณ์ให้เกิดประโยชน์ต่อประเทศชาติ คนรุ่นใหม่ได้รับรู้ถึงคุณค่าในภูมิปัญญาท้องถิ่น และเป็นการเก็บรักษาภูมิปัญญาท้องถิ่นไว้ให้เกิดประโยชน์ต่อคนรุ่นต่อไป
4. ให้ยึดถือว่าผู้สูงอายุเป็นแรงงานหนึ่ง เวลาเข้างาน หรือการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามกฎและระเบียบของสถานประกอบการและกฎหมายแรงงาน เนื่องจากกฎระเบียบเป็นสิ่งสำคัญในการทำงาน เป็นการสร้างระเบียบในการทำงาน และทำให้เกิดความเท่าเทียมกันกับพนักงานในสถานประกอบการ
5. การเข้าร่วมชมรม/สมาคมผู้สูงอายุ เนื่องจากช่วยให้ข้าราชการผู้สูงอายุได้พบปะแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ความคิดเห็นในการทำงาน ทำกิจกรรมร่วมกัน ลดภาวะความเครียดและความเหงา

จากความคิดเห็นดังกล่าว สามารถอธิบายการแสดงความคิดเห็นต่อข้อกำหนดหรือเงื่อนไขการทำงานจากนายจ้างของข้าราชการผู้สูงอายุทั้งหมด 480 คน ดังตารางที่ 4.8

การให้มีการตรวจสุขภาพและศักยภาพของร่างกายจากศูนย์ตรวจและรับรองศักยภาพและสุขภาพผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นหน่วยราชการ โดยมีใบรับรองแพทย์เพื่อประกอบการใช้เข้าทำงานทุกปี ในภาพรวมจากจำนวนข้าราชการผู้สูงอายุทั้งหมด 480 คน พบว่าส่วนใหญ่มีความเห็นด้วยอย่างยิ่ง ร้อยละ 63.54 กลุ่มข้าราชการที่ต้องการทำงานหลังเกษียณ ส่วนใหญ่มีความเห็นด้วย

อย่างยิ่ง ร้อยละ 67.54 และกลุ่มข้าราชการผู้สูงอายุที่ไม่ต้องการทำงานหลังเกษียณ ส่วนใหญ่มีความเห็นด้วยอย่างยิ่ง ร้อยละ 60.90

การจ้างงานเป็นรายปี/ช่วงระยะเวลาสั้นๆ โดยไม่มีสวัสดิการเกี่ยวกับสุขภาพผู้สูงอายุ เนื่องจากเป็นข้าราชการได้รับสวัสดิการจากหน่วยงานเดิมอยู่แล้ว ในภาพรวมจากจำนวนข้าราชการผู้สูงอายุทั้งหมด 480 คน พบว่าส่วนใหญ่มีความเห็นด้วย ร้อยละ 48.13 กลุ่มข้าราชการที่ต้องการทำงานหลังเกษียณ ส่วนใหญ่มีความเห็นด้วย ร้อยละ 48.17 และกลุ่มข้าราชการผู้สูงอายุที่ไม่ต้องการทำงานหลังเกษียณ ส่วนใหญ่มีความเห็นด้วย ร้อยละ 48.10

รัฐควรจัดตั้งโครงการ “คลัง/ธนาคารสมอง” เพื่อจัดหลักสูตรฝึกอบรมที่ให้ผู้สูงอายุที่มีประสบการณ์/ความรู้/ภูมิปัญญา ได้มาถ่ายทอดให้กับคนรุ่นต่อไป ในภาพรวมจากจำนวนข้าราชการผู้สูงอายุทั้งหมด 480 คน พบว่าส่วนใหญ่มีความเห็นด้วยอย่างยิ่ง ร้อยละ 60.63 กลุ่มข้าราชการที่ต้องการทำงานหลังเกษียณ ส่วนใหญ่มีความเห็นด้วยอย่างยิ่ง ร้อยละ 72.77 และกลุ่มข้าราชการผู้สูงอายุที่ไม่ต้องการทำงานหลังเกษียณ ส่วนใหญ่มีความเห็นด้วยอย่างยิ่ง ร้อยละ 52.60

ให้ยึดถือว่าผู้สูงอายุเป็นแรงงานหนึ่ง เวลาทำงาน หรือการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามกฎและระเบียบของสถานประกอบการและกฎหมายแรงงาน ในภาพรวมจากจำนวนข้าราชการผู้สูงอายุทั้งหมด 480 คน พบว่าส่วนใหญ่มีความเห็นด้วย ร้อยละ 60.83 กลุ่มข้าราชการที่ต้องการทำงานหลังเกษียณ ส่วนใหญ่มีความเห็นด้วย ร้อยละ 59.69 และกลุ่มข้าราชการผู้สูงอายุที่ไม่ต้องการทำงานหลังเกษียณ ส่วนใหญ่มีความเห็นด้วย ร้อยละ 61.59

การเข้าร่วมชมรม/สมาคมผู้สูงอายุ ในภาพรวมจากจำนวนข้าราชการผู้สูงอายุทั้งหมด 480 คน พบว่าส่วนใหญ่มีความเห็นด้วย ร้อยละ 53.75 และกลุ่มข้าราชการที่ต้องการทำงานหลังเกษียณ ส่วนใหญ่มีความเห็นด้วย ร้อยละ 50.79 และกลุ่มข้าราชการผู้สูงอายุที่ไม่ต้องการทำงานหลังเกษียณ ส่วนใหญ่มีความเห็นด้วย ร้อยละ 55.71

ตารางที่ 4.8 ความคิดเห็นต่อเงื่อนไขการทำงานของนายจ้างของข้าราชการผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่าง

ความคิดเห็นต่อเงื่อนไขการทำงานของนายจ้าง	ความต้องการทำงาน ของข้าราชการผู้สูงอายุหลังเกษียณ		รวม
	ไม่ต้องการ (n=289)	ต้องการ (n=191)	
กำหนดให้มีการตรวจสุขภาพและศักยภาพของร่างกาย ประกอบการใช้เข้าทำงานทุกปี			
ไม่เห็นด้วย	3 (1.04)	2 (1.05)	5 (1.04)
เห็นด้วย	110 (38.06)	60 (31.41)	170 (35.42)
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	176 (60.90)	129 (67.54)	305 (63.54)
การจ้างงานเป็นรายปี/ ช่วงระยะเวลาสั้นๆ โดยไม่มี สวัสดิการสุขภาพผู้สูงอายุ			
ไม่เห็นด้วย	108 (37.37)	77 (40.31)	185 (38.54)
เห็นด้วย	139 (48.10)	92 (48.17)	231 (48.13)
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	42 (14.53)	22 (11.52)	64 (13.33)
การจัดตั้งโครงการ "คลัง/ ธนาคารสมอง" เพื่อถ่ายทอด ประสบการณ์/ ความรู้/ ภูมิปัญญา			
ไม่เห็นด้วย	9 (3.11)	1 (0.52)	10 (2.08)
เห็นด้วย	128 (44.29)	51 (26.70)	179 (37.29)
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	152 (52.60)	139 (72.77)	291 (60.63)

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

ความคิดเห็นต่อเงื่อนไขการทำงานของนายจ้าง	ความต้องการทำงาน ของข้าราชการผู้สูงอายุหลังเกษียณ		รวม
	ไม่ต้องการ (n=289)	ต้องการ (n=191)	
ยึดถือว่าผู้สูงอายุเป็นแรงงาน ให้ปฏิบัติตามกฎระเบียบของ สถานประกอบการและกฎหมาย			
ไม่เห็นด้วย	33 (11.42)	18 (9.42)	51 (10.63)
เห็นด้วย	178 (61.59)	114 (59.69)	292 (60.83)
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	78 (26.99)	59 (30.89)	137 (28.54)
การเข้าร่วมชมรม/ สมาคมผู้สูงอายุ			
ไม่เห็นด้วย	11 (3.81)	2 (1.05)	13 (2.71)
เห็นด้วย	161 (55.71)	97 (50.79)	258 (53.75)
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	117 (40.48)	92 (48.17)	209 (43.54)

ที่มา : จากการศึกษา

หมายเหตุ : ค่าในวงเล็บเป็นค่าร้อยละ

4) ความต้องการสวัสดิการและความช่วยเหลือของข้าราชการผู้สูงอายุหลังเกษียณ

จากตารางที่ 4.9 ในภาพรวมข้าราชการผู้สูงอายุ จำนวน 480 คน ส่วนใหญ่มีความต้องการสวัสดิการและความช่วยเหลือ ร้อยละ 63.54 และไม่ต้องการสวัสดิการและความช่วยเหลือ ร้อยละ 36.46 สวัสดิการและความช่วยเหลือที่ข้าราชการผู้สูงอายุส่วนใหญ่ต้องการ คือ สวัสดิการบริการสาธารณสุข/ โภชการพิเศษ เช่น ค่าน้ำ ค่าไฟ ร้อยละ 24.28 รองลงมา คือ สวัสดิการด้านการประกันสุขภาพ/การรักษาพยาบาล และสวัสดิการเงินช่วยเหลือหลังเกษียณ เพื่อใช้ในการดำรงชีพ ร้อยละ 20.07 และ 17.74 ตามลำดับ ส่วนสาเหตุที่ไม่ต้องการสวัสดิการและความช่วยเหลือหลังเกษียณอายุ เนื่องจากมีสวัสดิการอยู่แล้ว ได้รับบำนาญ และความช่วยเหลือจากรัฐเพียงพอแล้ว

กลุ่มข้าราชการผู้สูงอายุที่ต้องการทำงาน ส่วนใหญ่มีความต้องการสวัสดิการและความช่วยเหลือ ร้อยละ 69.63 และไม่ต้องการสวัสดิการและความช่วยเหลือ ร้อยละ 30.37

สวัสดิการและความช่วยเหลือที่ข้าราชการผู้สูงอายุส่วนใหญ่ต้องการ คือ สวัสดิการบริการ สาธารณูปโภคราคาพิเศษ เช่น ค่าน้ำ ค่าไฟ ร้อยละ 25.52

กลุ่มข้าราชการผู้สูงอายุที่ไม่ต้องการทำงาน ส่วนใหญ่มีความต้องการสวัสดิการ และความช่วยเหลือ ร้อยละ 59.52 และไม่ต้องการสวัสดิการและความช่วยเหลือ ร้อยละ 40.48 สวัสดิการและความช่วยเหลือที่ข้าราชการผู้สูงอายุส่วนใหญ่ต้องการ คือ สวัสดิการบริการ สาธารณูปโภคราคาพิเศษ เช่น ค่าน้ำ ค่าไฟ ร้อยละ 23.35

ตารางที่ 4.9 ความต้องการสวัสดิการและความช่วยเหลือของข้าราชการผู้สูงอายุหลังเกษียณอายุ

ความต้องการสวัสดิการและความช่วยเหลือ	ความต้องการทำงาน ของข้าราชการผู้สูงอายุหลังเกษียณ		รวม
	ไม่ต้องการ (n=289)	ต้องการ (n=191)	
ไม่ต้องการสวัสดิการและความช่วยเหลือ	117 (40.48)	58 (30.37)	175 (36.46)
ต้องการสวัสดิการและความช่วยเหลือ	172 (59.52)	133 (69.63)	305 (63.54)
สวัสดิการและความช่วยเหลือ*			
สวัสดิการบริการสาธารณูปโภคราคาพิเศษ เช่น ค่าน้ำ ค่าไฟ	120 (23.35)	99 (25.52)	219 (24.28)
สวัสดิการด้านการประกันสุขภาพ/การรักษาพยาบาล	109 (21.21)	72 (18.56)	181 (20.07)
สวัสดิการเงินช่วยเหลือหลังเกษียณ เพื่อใช้ในการดำรงชีพ	87 (16.93)	73 (18.81)	160 (17.74)
สวัสดิการความช่วยเหลือแก่ครอบครัว เช่น ด้านการศึกษาบุตร ค่ารักษาพยาบาล	73 (14.20)	56 (14.43)	129 (14.30)
สวัสดิการเงินช่วยเหลือพิเศษ เช่น ค่าทำศพ ทูพพลภาพ	47 (9.14)	37 (9.54)	84 (9.31)
สวัสดิการเงินประกันรายได้หลังเกษียณ	46 (8.95)	36 (9.28)	82 (9.09)
สวัสดิการความช่วยเหลือพิเศษ เช่น ไม่มีที่อยู่อาศัย	27 (5.25)	14 (3.61)	41 (4.55)

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

ความต้องการสวัสดิการและความช่วยเหลือ	ความต้องการทำงาน ของข้าราชการผู้สูงอายุหลังเกษียณ		รวม
	ไม่ต้องการ (n=289)	ต้องการ (n=191)	
สวัสดิการความช่วยเหลือด้านอื่นๆ	5 (0.97)	1 (0.26)	6 (0.67)

ที่มา : จากการศึกษา

หมายเหตุ : *สามารถตอบได้หลายข้อ และค่าในวงเล็บเป็นค่าร้อยละ

5) การวางแผนเกษียณอายุราชการของข้าราชการผู้สูงอายุ

การวางแผนเกษียณอายุราชการของข้าราชการผู้สูงอายุ เป็นการศึกษาความต้องการเกษียณอายุของข้าราชการผู้สูงอายุยังไม่เกษียณอายุราชการ จำนวน 297 คน ว่ามีการวางแผนเกษียณอายุราชการตามกำหนด คือ อายุ 60 ปี หรือก่อนอายุ 60 ปี และเหตุผลในการเกษียณก่อนอายุ 60 ปี

จากตารางที่ 4.10 ผลการศึกษาผู้ที่ยังไม่เกษียณอายุราชการจำนวน 297 คน พบว่ามีข้าราชการผู้สูงอายุที่ต้องการเกษียณอายุ 60 ปี ร้อยละ 89.23 และมีข้าราชการผู้สูงอายุที่ต้องการเกษียณก่อนอายุ 60 ปี ร้อยละ 10.77 โดยสาเหตุที่ต้องการเกษียณก่อนอายุ 60 ปี พบว่า ส่วนใหญ่ต้องการพักผ่อน ร้อยละ 30.56 รองลงมาคือ อยากรู้อายุครบคร้ว และสุขภาพไม่ดี ร้อยละ 12.50 และ 11.11 ตามลำดับ

ข้าราชการผู้สูงอายุที่ยังไม่เกษียณอายุราชการในกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการทำงาน จำนวน 115 คน พบว่า มีข้าราชการผู้สูงอายุที่ต้องการเกษียณอายุ 60 ปี ร้อยละ 97.39 และมีข้าราชการผู้สูงอายุที่ต้องการเกษียณก่อนอายุ 60 ปี ร้อยละ 2.61 โดยสาเหตุที่ต้องการเกษียณก่อนอายุ 60 ปี พบว่า ส่วนใหญ่ต้องการพักผ่อน มีความเบื่อหน่ายจากการทำงาน และอยากทำงานอย่างอื่น ร้อยละ 22.22 เท่ากัน

ข้าราชการผู้สูงอายุที่ยังไม่เกษียณอายุราชการในกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ต้องการทำงาน จำนวน 182 คน พบว่า มีข้าราชการผู้สูงอายุที่ต้องการเกษียณอายุ 60 ปี ร้อยละ 84.07 และมีข้าราชการผู้สูงอายุที่ต้องการเกษียณก่อนอายุ 60 ปี ร้อยละ 15.93 โดยสาเหตุที่ต้องการเกษียณก่อนอายุ 60 ปี พบว่า ส่วนใหญ่ต้องการพักผ่อน ร้อยละ 31.75 รองลงมาคือ อยากรู้อายุครบคร้ว และสุขภาพไม่ดี ร้อยละ 12.70 เท่ากัน

ตารางที่ 4.10 การวางแผนเกษียณอายุราชการของข้าราชการผู้สูงอายุที่ยังไม่เกษียณอายุราชการ

การวางแผนเกษียณอายุราชการ ของข้าราชการผู้สูงอายุที่ยังไม่เกษียณอายุราชการ	ความต้องการทำงาน ของข้าราชการผู้สูงอายุหลังเกษียณ		รวม
	ไม่ต้องการ (n=182)	ต้องการ (n=115)	
ต้องการเกษียณอายุ 60 ปี	153 (84.07)	112 (97.39)	265 (89.23)
ต้องการเกษียณก่อนอายุ 60 ปี	29 (15.93)	3 (2.61)	32 (10.77)
สาเหตุที่ต้องการเกษียณก่อนอายุ 60 ปี*	63	9	72
ต้องการพักผ่อน	20 (31.75)	2 (22.22)	22 (30.56)
อยากดูแลครอบครัว	8 (12.70)	1 (11.11)	9 (12.50)
สุขภาพไม่ดี	8 (12.70)	0 (0.00)	8 (11.11)
ความเบื่อหน่ายจากการทำงาน	5 (7.94)	2 (22.22)	7 (9.72)
อยากทำงานอย่างอื่น	4 (6.35)	2 (22.22)	6 (8.33)
ต้องการเงินจากการเกษียณ	6 (9.52)	0 (0.00)	6 (8.33)
ไม่มีความก้าวหน้า	3 (4.76)	1 (11.11)	4 (5.56)
ต้องการย้ายไปอยู่กับบุตรหลาน	3 (4.76)	1 (11.11)	4 (5.56)
เงินเดือนน้อย	2 (3.17)	0 (0.00)	2 (2.78)
สวัสดิการไม่ดี	2 (3.17)	0 (0.00)	2 (2.78)
งานหนัก	1 (1.59)	0 (0.00)	1 (1.39)
ทำงานไม่ไหว	1 (1.59)	0 (0.00)	1 (1.39)

ที่มา : จากการศึกษา

หมายเหตุ : *สามารถตอบได้หลายข้อ และค่าในวงเล็บเป็นค่าร้อยละ

6) รายได้สุทธิของข้าราชการผู้สูงอายุ

รายได้สุทธิของข้าราชการผู้สูงอายุ เป็นการศึกษารายได้หลังจากหักด้วยค่าใช้จ่ายของข้าราชการผู้สูงอายุ รายได้ของข้าราชการผู้สูงอายุได้มาจากเงินเดือน เงินบำนาญ เงินได้อื่นๆ และเงินดอกผลอื่นๆในแต่ละเดือน จากตารางที่ 4.11 ในภาพรวมข้าราชการผู้สูงอายุ จำนวน 480 คน ส่วนใหญ่มีรายได้สุทธิต่ำกว่า 5,001 บาทต่อเดือน ร้อยละ 28.37 รองลงมา คือ 5,001-10,000 บาทต่อเดือน และ 10,001-15,000 บาทต่อเดือน ร้อยละ 25.00 และ 29.38 ตามลำดับ มีรายได้สุทธิเฉลี่ย 3,121 บาทต่อเดือน

กลุ่มข้าราชการผู้สูงอายุที่ต้องการทำงาน ส่วนใหญ่มีรายได้สุทธิต่ำกว่า 5,001 บาทต่อเดือน ร้อยละ 31.94 มีรายได้สุทธิเฉลี่ย 7,843 บาทต่อเดือน

กลุ่มข้าราชการผู้สูงอายุที่ไม่ต้องการทำงาน ส่วนใหญ่มีรายได้สุทธิต่ำกว่า 5,001 บาทต่อเดือน ร้อยละ 28.37 มีรายได้สุทธิเฉลี่ย 12,113 บาทต่อเดือน

ตารางที่ 4.11 รายได้สุทธิของข้าราชการผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่าง

รายได้สุทธิของข้าราชการผู้สูงอายุ (บาทต่อเดือน)	ความต้องการทำงาน ของข้าราชการผู้สูงอายุหลังเกษียณ		รวม
	ไม่ต้องการ (n=289)	ต้องการ (n=191)	
ต่ำกว่า 5,001	82 (28.37)	61 (31.94)	143 (29.79)
5,001-10,000	67 (23.18)	53 (27.75)	120 (25.00)
10,001-15,000	57 (19.72)	36 (18.85)	93 (19.38)
15,001-20,000	40 (13.84)	20 (10.47)	60 (12.50)
20,001-25,000	16 (5.54)	8 (4.19)	24 (5.00)
มากกว่า 25,000	27 (9.34)	13 (6.81)	40 (8.33)
รายได้สุทธิเฉลี่ย	12,113	7,843	3,121

ที่มา : จากการศึกษา

หมายเหตุ : ค่าในวงเล็บเป็นค่าร้อยละ

4.4 ปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการทำงานของข้าราชการผู้สูงอายุหลังเกษียณ

การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการทำงานของข้าราชการผู้สูงอายุหลังเกษียณ เพื่อศึกษาถึงอิทธิพลในการตัดสินใจทำงานหลังเกษียณ มีรายละเอียดดังนี้

4.4.1 ข้อมูลปัจจัยที่ใช้ในการศึกษา

ปัจจัยที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ รายได้ รายจ่าย หนี้สิน การออม สวัสดิการและการประกันความเสี่ยงภาวะพึ่งพิงทางการเงิน ภาระที่ต้องรับผิดชอบ และสุขภาพของข้าราชการผู้สูงอายุ โดย

1) รายได้ของข้าราชการผู้สูงอายุ

ศึกษารายได้ของข้าราชการผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างทั้งผู้ที่ยังไม่เกษียณอายุราชการจำนวน 297 คน และผู้ที่เกษียณแล้วหรือเกษียณจากการต่ออายุราชการแล้วจำนวน 183 คน

รายได้ของข้าราชการผู้สูงอายุที่ยังไม่เกษียณอายุราชการหรือต่ออายุราชการ

รายได้ของข้าราชการผู้สูงอายุที่ยังไม่เกษียณอายุราชการมาจากเงินเดือนในการทำงาน จากตารางที่ 4.12 ข้าราชการผู้สูงอายุที่ยังไม่เกษียณอายุราชการหรือต่ออายุราชการ แบ่งเป็นไม่ต้องการทำงานหลังเกษียณ ร้อยละ 61.28 และต้องการทำงานหลังเกษียณ ร้อยละ 38.72 ผลการศึกษาพบว่า ข้าราชการผู้สูงอายุได้รับเงินเดือนเฉลี่ย 32,903 บาทต่อเดือน และส่วนใหญ่ได้รับเงินเดือน 20,001-30,000 บาทต่อเดือน ร้อยละ 49.49 รองลงมาได้รับเงินเดือน 30,001-40,000 บาทต่อเดือน และ 40,001-50,000 บาทต่อเดือน ร้อยละ 25.59 และ 10.44 ตามลำดับ

ข้าราชการผู้สูงอายุที่ยังไม่เกษียณอายุราชการในกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการทำงานจำนวน 115 คน พบว่า ข้าราชการผู้สูงอายุได้รับเงินเดือนเฉลี่ย 32,712 บาทต่อเดือน และส่วนใหญ่ได้รับเงินเดือน 20,001-30,000 บาทต่อเดือน ร้อยละ 45.22

ข้าราชการผู้สูงอายุที่ยังไม่เกษียณอายุราชการในกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ต้องการทำงานจำนวน 182 คน พบว่า ข้าราชการผู้สูงอายุได้รับเงินเดือนเฉลี่ย 33,023 บาทต่อเดือน และส่วนใหญ่ได้รับเงินเดือน 20,001-30,000 บาทต่อเดือน ร้อยละ 52.20

เมื่อพิจารณารายได้เฉลี่ยของข้าราชการผู้สูงอายุที่ยังไม่เกษียณอายุราชการระหว่างกลุ่มที่ต้องการทำงานหลังเกษียณอายุและกลุ่มที่ไม่ต้องการทำงานหลังเกษียณอายุ พบว่า ข้าราชการผู้สูงอายุในกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการทำงานมีรายได้เฉลี่ยในแต่ละเดือนน้อยกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ไม่ต้องการทำงาน แสดงให้เห็นว่าข้าราชการผู้สูงอายุที่มีรายได้น้อยจะมีความต้องการทำงานหลังจากเกษียณอายุ

ตารางที่ 4.12 รายได้ของข้าราชการผู้สูงอายุที่ยังไม่เกษียณอายุราชการหรือต่ออายุราชการ

รายได้ของข้าราชการผู้สูงอายุที่ยังไม่เกษียณอายุราชการ (บาทต่อเดือน)	ความต้องการทำงาน ของข้าราชการผู้สูงอายุหลังเกษียณ		รวม
	ไม่ต้องการ (n=289)	ต้องการ (n=191)	
ความต้องการทำงานของข้าราชการผู้สูงอายุที่ยังไม่ เกษียณอายุราชการหรือต่ออายุราชการ	182 (61.28)	115 (38.72)	297 (100.00)
รายได้ของข้าราชการผู้สูงอายุที่ยังไม่เกษียณ/ต่ออายุราชการ			
10,001 - 20,000	7 (3.85)	7 (6.09)	14 (4.71)
20,001 - 30,000	95 (52.20)	52 (45.22)	147 (49.49)
30,001 - 40,000	45 (24.73)	31 (26.96)	76 (25.59)
40,001 - 50,000	16 (8.79)	15 (13.04)	31 (10.44)
50,001 - 60,000	12 (6.59)	5 (4.35)	17 (5.72)
มากกว่า 50,000	7 (3.85)	5 (4.35)	12 (4.04)
รายได้เฉลี่ย	33,023	32,712	32,903

ที่มา : จากการศึกษา

หมายเหตุ : ค่าในวงเล็บเป็นค่าร้อยละ

รายได้ของข้าราชการผู้สูงอายุที่เกษียณแล้วหรือเกษียณจากการต่ออายุราชการแล้ว

รายได้ของข้าราชการผู้สูงอายุที่เกษียณแล้วมาจากเงินบำนาญในแต่ละเดือน เงินได้อื่นๆ เช่น เงินจากกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ เงินจาก กบข. เป็นต้น และเงินดอกผลอื่นๆ เช่น จากการประกันสะสมทรัพย์ ดอกเบี้ยเงินฝาก เงินจากบุตรหลาน เป็นต้น จากตารางที่ 4. 13 ข้าราชการผู้สูงอายุที่เกษียณอายุราชการ จำนวน 183 คน แบ่งเป็นไม่ต้องการทำงานหลังเกษียณ ร้อยละ 58.47 และต้องการทำงานหลังเกษียณ ร้อยละ 41.53 ผลการศึกษาพบว่า ข้าราชการผู้สูงอายุได้รับเงิน

บ้านอายุเฉลี่ย 22,259 บาทต่อเดือน และส่วนใหญ่ได้รับเงินบ้านอายุ 20,001-30,000 บาทต่อเดือน ร้อยละ 45.36 รองลงมา คือ 10,001-20,000 บาทต่อเดือน ร้อยละ 42.08 นอกจากนั้นได้รับเงินได้อื่นๆจากการทำงานเฉลี่ย 11,098 บาทต่อเดือน และส่วนใหญ่ได้รับเงินได้อื่นๆจากการทำงาน ต่ำกว่า 5,001 บาทต่อเดือน ร้อยละ 36.67 และได้รับเงินดอกผลอื่นๆเฉลี่ย 2,943 บาทต่อเดือน ส่วนใหญ่ได้รับเงินดอกผลอื่นๆต่ำกว่า 5,001 บาทต่อเดือน ร้อยละ 80.36

ข้าราชการผู้สูงอายุที่เกษียณอายุราชการในกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ต้องการทำงาน จำนวน 107 คน พบว่า การได้รับเงินบ้านอายุมีเงินบ้านอายุเฉลี่ย 22,086 บาทต่อเดือน และส่วนใหญ่ได้รับเงินบ้านอายุ 10,001-20,000 บาทต่อเดือน และ 20,001-30,000 บาทต่อเดือน ใกล้เคียงกัน ร้อยละ 44.86 และ 43.93 ตามลำดับ นอกจากนั้นได้รับเงินได้อื่นๆจากการทำงานเฉลี่ย 8,273 บาทต่อเดือน และส่วนใหญ่ได้รับเงินได้อื่นๆจากการทำงาน ต่ำกว่า 5,001 บาทต่อเดือน ร้อยละ 54.55 และได้รับเงินดอกผลอื่นๆเฉลี่ย 2,345 บาทต่อเดือน ส่วนใหญ่ได้รับเงินดอกผลอื่นๆต่ำกว่า 5,001 บาทต่อเดือน ร้อยละ 83.84

ข้าราชการผู้สูงอายุที่เกษียณอายุราชการในกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการทำงาน จำนวน 76 คน พบว่า การได้รับเงินบ้านอายุมีเงินบ้านอายุเฉลี่ย 22,503 บาทต่อเดือน และส่วนใหญ่ได้รับเงินบ้านอายุ 20,001-30,000 บาทต่อเดือน ร้อยละ 47.37 นอกจากนั้นได้รับเงินได้อื่นๆจากการทำงานเฉลี่ย 12,734 บาทต่อเดือน และส่วนใหญ่ได้รับเงินได้อื่นๆจากการทำงาน ต่ำกว่า 5,001 บาทต่อเดือน ร้อยละ 31.58 และได้รับเงินดอกผลอื่นๆเฉลี่ย 3,802 บาทต่อเดือน ส่วนใหญ่ได้รับเงินดอกผลอื่นๆต่ำกว่า 5,001 บาทต่อเดือน ร้อยละ 75.36

เมื่อพิจารณารายได้ของข้าราชการผู้สูงอายุที่เกษียณอายุแล้วระหว่างกลุ่มที่ต้องการทำงานหลังเกษียณอายุและกลุ่มที่ไม่ต้องการทำงานหลังเกษียณอายุ พบว่า ข้าราชการผู้สูงอายุในกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการทำงานมีเงินบ้านอายุเฉลี่ย เงินได้อื่นๆ และเงินดอกผลอื่นๆในแต่ละเดือนมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ไม่ต้องการทำงาน แม้ว่าข้าราชการผู้สูงอายุในกลุ่มที่ต้องการทำงานหลังเกษียณจะมีรายได้มากกว่า แต่ยังมีความต้องการทำงาน ทั้งนี้อาจมีสาเหตุอื่น เช่น ทัศนคติส่วนบุคคลอาจมองว่าตนยังมีรายได้ไม่เพียงพอในการเลี้ยงชีพ หรือจากปัจจัยอื่นๆ

ตารางที่ 4.13 รายได้ของข้าราชการผู้สูงอายุที่เกษียณอายุราชการแล้ว

รายได้ของข้าราชการผู้สูงอายุที่เกษียณอายุแล้ว (บาทต่อเดือน)	ความต้องการทำงาน ของข้าราชการผู้สูงอายุหลังเกษียณ		รวม
	ไม่ต้องการ	ต้องการ	
ความต้องการทำงานของข้าราชการผู้สูงอายุที่ยังไม่ เกษียณอายุราชการหรือต่ออายุราชการ	107 (58.47)	76 (41.53)	183 (100.00)
เงินบำนาญของข้าราชการที่เกษียณอายุราชการแล้ว			
ต่ำกว่า 10,001	3 (2.80)	2 (2.63)	5 (2.73)
10,001 - 20,000	48 (44.86)	29 (38.16)	77 (42.08)
20,001 - 30,000	47 (43.93)	36 (47.37)	83 (45.36)
30,001 - 40,000	9 (8.41)	9 (11.84)	18 (9.84)
เงินบำนาญของข้าราชการที่เกษียณอายุแล้วเฉลี่ย	22,086	22,503	22,259
เงินได้อื่นๆจากการทำงานของผู้ที่เกษียณอายุแล้ว			
ต่ำกว่า 5,001	6 (54.55)	5 (26.32)	11 (36.67)
5,001 - 10,000	0 (0.00)	6 (31.58)	6 (20.00)
10,001 - 15,000	4 (36.36)	3 (15.79)	7 (23.33)
15,001 - 20,000	1 (9.09)	3 (15.79)	4 (13.33)
มากกว่า 20,000	0 (0.00)	2 (10.53)	2 (6.67)
เงินได้อื่นๆจากการทำงานของผู้ที่เกษียณอายุแล้วเฉลี่ย	8,273	12,734	11,098

ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

รายได้ของข้าราชการผู้สูงอายุที่เกษียณอายุแล้ว (บาทต่อเดือน)	ความต้องการทำงาน ของข้าราชการผู้สูงอายุหลังเกษียณ		รวม
	ไม่ต้องการ	ต้องการ	
เงินคอกผลอื่นๆของผู้ที่เกษียณอายุแล้ว	99	69	168
ต่ำกว่า 5,001	83	52	135
	(83.84)	(75.36)	(80.36)
5,001 - 10,000	9	10	19
	(9.09)	(14.49)	(11.31)
10,001 - 15,000	6	5	11
	(6.06)	(7.25)	(6.55)
15,001 - 20,000	1	1	2
	(1.01)	(1.45)	(1.19)
มากกว่า 20,000	0	1	1
	(0.00)	(1.45)	(0.60)
เงินคอกผลอื่นๆของผู้ที่เกษียณอายุแล้วเฉลี่ย	2,345	3,802	2,943

ที่มา : จากการศึกษา

หมายเหตุ : ค่าในวงเล็บเป็นค่าร้อยละ

2) รายจ่ายของข้าราชการผู้สูงอายุ

รายจ่ายของข้าราชการผู้สูงอายุในแต่ละเดือน ประกอบด้วย ค่าใช้จ่ายในการดำเนินชีวิตประจำวัน เช่น ค่าอาหาร/น้ำ/ไฟฟ้า/โทรศัพท์ ค่างานสังคม เช่น ทำบุญ งานศพ งานแต่งงาน ค่ารักษาพยาบาล (ส่วนที่เบิกไม่ได้) ค่าการศึกษาบุตร/หลาน (ส่วนที่เบิกไม่ได้) ค่าใช้จ่ายเลี้ยงดูบุตร/หลาน ค่าใช้จ่ายสิ้นเปลือง เช่น สุรา ยาสูบ ค่าใช้จ่ายด้านบันเทิง เช่น ดูหนัง ฟังเพลง ท่องเที่ยว จากตารางที่ 4.14 ในภาพรวมของข้าราชการผู้สูงอายุ 480 คน ส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายรวม 10,001-20,000 บาทต่อเดือน ร้อยละ 49.38 รองลงมาคือ 20,001-30,000 บาทต่อเดือน และ 30,001-40,000 บาทต่อเดือน ร้อยละ 26.25 และ 10.63 ตามลำดับ ค่าใช้จ่ายรวมเฉลี่ย 20,555 บาทต่อเดือน

กลุ่มข้าราชการผู้สูงอายุที่ต้องการทำงาน ส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายรวม 10,001-20,000 บาทต่อเดือน ร้อยละ 43.98 ค่าใช้จ่ายรวมเฉลี่ย 22,341 บาทต่อเดือน

กลุ่มข้าราชการผู้สูงอายุที่ไม่ต้องการทำงาน ส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายรวม 10,001-20,000 บาทต่อเดือน ร้อยละ 52.94 ค่าใช้จ่ายรวมเฉลี่ย 19,374 บาทต่อเดือน

เมื่อพิจารณารายจ่ายของข้าราชการผู้สูงอายุระหว่างกลุ่มที่ต้องการทำงานหลังเกษียณอายุและกลุ่มที่ไม่ต้องการทำงานหลังเกษียณอายุ พบว่า ข้าราชการผู้สูงอายุในกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการทำงานมีรายจ่ายเฉลี่ยมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ไม่ต้องการทำงาน แสดงให้เห็นว่าข้าราชการผู้สูงอายุที่มีรายจ่ายมากจะมีความต้องการทำงานหลังจากเกษียณอายุ

ตารางที่ 4.14 รายจ่ายของข้าราชการผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่าง

รายจ่ายของข้าราชการผู้สูงอายุ (บาทต่อเดือน)	ความต้องการทำงาน ของข้าราชการผู้สูงอายุหลังเกษียณ		รวม
	ไม่ต้องการ (n=289)	ต้องการ (n=191)	
ต่ำกว่า 10,001	34 (11.76)	16 (8.38)	50 (10.42)
10,001 - 20,000	153 (52.94)	84 (43.98)	237 (49.38)
20,001 - 30,000	68 (23.53)	58 (30.37)	126 (26.25)
30,001 - 40,000	25 (8.65)	26 (13.61)	51 (10.63)
40,001 - 50,000	6 (2.08)	2 (1.05)	8 (1.67)
50,001 - 60,000	3 (1.04)	2 (1.05)	5 (1.04)
มากกว่า 60,000	0 (0.00)	3 (1.57)	3 (0.63)
ค่าใช้จ่ายรวมของข้าราชการผู้สูงอายุเฉลี่ย	19,374	22,341	20,555

ที่มา : จากการศึกษา

หมายเหตุ : ค่าในวงเล็บเป็นค่าร้อยละ

3) หนี้สินของข้าราชการผู้สูงอายุ

รายการหนี้สินของข้าราชการผู้สูงอายุ เช่น ค่าบ้าน ค่าที่ดิน ค่ารถยนต์ ค่าเครื่องใช้ไฟฟ้า เงินกู้ธนาคาร เงินกู้สหกรณ์ ค่าบัตรเครดิต เป็นต้น จากตารางที่ 4.15 ในภาพรวมของข้าราชการผู้สูงอายุ 480 คน ส่วนใหญ่ไม่มีหนี้สิน ร้อยละ 68.33 มีหนี้สิน ร้อยละ 31.67 ค่าหนี้สินส่วนใหญ่ 200,001-300,000 บาท ร้อยละ 17.11 รองลงมา คือ มากกว่า 1,000,000 บาท ร้อยละ 15.79 มีจำนวนหนี้สินเฉลี่ย 630,168 บาท

กลุ่มข้าราชการผู้สูงอายุที่ต้องการทำงาน ส่วนใหญ่ไม่มีหนี้สิน ร้อยละ 62.83 มีหนี้สิน ร้อยละ 37.17 ค่าหนี้สินส่วนใหญ่ 200,001-300,000 บาท ร้อยละ 18.31 มีจำนวนหนี้สินเฉลี่ย 594,528 บาท

กลุ่มข้าราชการผู้สูงอายุที่ไม่ต้องการทำงาน ส่วนใหญ่ไม่มีหนี้สิน ร้อยละ 71.97 มีหนี้สิน ร้อยละ 28.03 ค่าหนี้สินส่วนใหญ่มากกว่า 1,000,000 บาท และ 200,001-300,000 บาท ใกล้เคียงกัน ร้อยละ 17.28 และ 16.05 ตามลำดับ มีจำนวนหนี้สินเฉลี่ย 661,409 บาท

เมื่อพิจารณาหนี้สินเฉลี่ยของข้าราชการผู้สูงอายุระหว่างกลุ่มที่ต้องการทำงาน หลังเกษียณอายุและกลุ่มที่ไม่ต้องการทำงานหลังเกษียณอายุ พบว่า ข้าราชการผู้สูงอายุในกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการทำงานมีหนี้สินเฉลี่ยน้อยกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ไม่ต้องการทำงาน แต่ยังคงมีความต้องการทำงาน ทั้งนี้อาจมีสาเหตุอื่น เช่น มีผู้ช่วยรับผิดชอบหนี้สิน หรือมีคิดเห็นว่าตนมีความสามารถชำระหนี้สินดังกล่าวได้โดยไม่ต้องทำงานหลังเกษียณอายุแล้ว

ตารางที่ 4.15 หนี้สินของข้าราชการผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่าง

หนี้สินของข้าราชการผู้สูงอายุ	ความต้องการทำงาน ของข้าราชการผู้สูงอายุหลังเกษียณ		รวม
	ไม่ต้องการ (n=289)	ต้องการ (n=191)	
การมีหนี้สิน			
ไม่มีหนี้	208 (71.97)	120 (62.83)	328 (68.33)
มีหนี้	81 (28.03)	71 (37.17)	152 (31.67)

ตารางที่ 4.15 (ต่อ)

หนี้สินของข้าราชการผู้สูงอายุ (บาท)	ความต้องการทำงาน ของข้าราชการผู้สูงอายุหลังเกษียณ		รวม
	ไม่ต้องการ (n=289)	ต้องการ (n=191)	
จำนวนหนี้สิน (บาท)			
ต่ำกว่า 100,001	4 (4.94)	6 (8.45)	10 (6.58)
100,001 - 200,000	9 (11.11)	6 (8.45)	15 (9.87)
200,001 - 300,000	13 (16.05)	13 (18.31)	26 (17.11)
300,001 - 400,000	10 (12.35)	9 (12.68)	19 (12.50)
400,001 - 500,000	6 (7.41)	8 (11.27)	14 (9.21)
500,001 - 600,000	9 (11.11)	9 (12.68)	18 (11.84)
600,001 - 700,000	1 (1.23)	1 (1.41)	2 (1.32)
700,001 - 800,000	3 (3.70)	4 (5.63)	7 (4.61)
800,001 - 900,000	5 (6.17)	4 (5.63)	9 (5.92)
900,001 - 1,000,000	7 (8.64)	1 (1.41)	8 (5.26)
มากกว่า 1,000,000	14 (17.28)	10 (14.08)	24 (15.79)
จำนวนหนี้สินเฉลี่ย	661,409	594,528	630,168

ที่มา : จากการศึกษา

หมายเหตุ : ค่าในวงเล็บเป็นค่าร้อยละ

4) การออมของข้าราชการผู้สูงอายุ

การออมของข้าราชการผู้สูงอายุในที่นี้ หมายถึง เงินออมและทรัพย์สินทางการเงินในปัจจุบัน ประกอบด้วย เงินสด เงินฝากธนาคาร เงินฝากกองทุนต่างๆ กลุ่มออมทรัพย์ สหกรณ์ กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ กองทุนบำเหน็จบำนาญ สลากออมสิน/ธ.ก.ส. หุ้น/พันธบัตร จากตารางที่ 4.16 ในภาพรวมของข้าราชการผู้สูงอายุ 480 คน ส่วนใหญ่มีเงินออมและทรัพย์สิน ร้อยละ 98.96 ไม่มีเงินออมและทรัพย์สิน ร้อยละ 1.04 มีจำนวนเงินออมในรูปเงินสดและเงินฝากธนาคารเฉลี่ย 348,421 บาท ส่วนใหญ่มีเงินออมและทรัพย์สิน 1,000,001-2,000,000 บาท ร้อยละ 31.16 รองลงมาคือ 2,000,001-3,000,000 บาท และมากกว่า 3,000,000 บาท ร้อยละ 11.37 และ 9.68 ตามลำดับ มีจำนวนเงินออมและทรัพย์สินเฉลี่ย 1,385,861 บาท

กลุ่มข้าราชการผู้สูงอายุที่ต้องการทำงานทุกคนมีเงินออมและทรัพย์สิน ร้อยละ 100.00 มีจำนวนเงินออมในรูปเงินสดและเงินฝากธนาคารเฉลี่ย 350,325 บาท ส่วนใหญ่มีเงินออมและทรัพย์สิน 1,000,001-2,000,000 บาท ร้อยละ 31.41 มีจำนวนเงินออมและทรัพย์สินเฉลี่ย 1,538,356 บาท

กลุ่มข้าราชการผู้สูงอายุที่ไม่ต้องการทำงาน ส่วนใหญ่มีเงินออมและทรัพย์สิน ร้อยละ 98.27 ไม่มีเงินออมและทรัพย์สิน ร้อยละ 1.73 มีจำนวนเงินออมในรูปเงินสดและเงินฝากธนาคารเฉลี่ย 347,162 บาท ส่วนใหญ่มีเงินออมและทรัพย์สิน 1,000,001-2,000,000 บาท ร้อยละ 30.99 มีจำนวนเงินออมและทรัพย์สินเฉลี่ย 1,283,302 บาท

เมื่อพิจารณาเงินออมและทรัพย์สินเฉลี่ยของข้าราชการผู้สูงอายุระหว่างกลุ่มที่ต้องการทำงานหลังเกษียณอายุและกลุ่มที่ไม่ต้องการทำงานหลังเกษียณอายุ พบว่า ข้าราชการผู้สูงอายุในกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการทำงานมีเงินออมและทรัพย์สินเฉลี่ยมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ไม่ต้องการทำงาน แต่ยังคงมีความต้องการทำงาน ทั้งนี้อาจมีสาเหตุอื่น เช่น มีหน้าที่/ภาระที่ต้องรับผิดชอบจำนวนมาก หรือต้องการยกเงินออมให้แก่บุตรหลาน

ตารางที่ 4.16 เงินออมของข้าราชการผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่าง

เงินออมของข้าราชการผู้สูงอายุ	ความต้องการทำงาน ของข้าราชการผู้สูงอายุหลังเกษียณ		รวม
	ไม่ต้องการ (n=289)	ต้องการ (n=191)	
ด้านเงินออมและทรัพย์สิน			
ไม่มีเงินออม/ทรัพย์สิน	5 (1.73)	0 (0.00)	5 (1.04)
มีเงินออม/ทรัพย์สิน	284 (98.27)	191 (100.00)	475 (98.96)
จำนวนเงินออมในรูปเงินสดและเงินฝากธนาคารเฉลี่ย (บาท)	347,162	350,325	348,421
จำนวนเงินออมและทรัพย์สิน (บาท)			
ต่ำกว่า 100,001	17 (5.99)	11 (5.76)	28 (5.89)
100,001 - 200,000	13 (4.58)	7 (3.66)	20 (4.21)
200,001 - 300,000	11 (3.87)	9 (4.71)	20 (4.21)
300,001 - 400,000	10 (3.52)	6 (3.14)	16 (3.37)
400,001 - 500,000	10 (3.52)	7 (3.66)	17 (3.58)
500,001 - 600,000	21 (7.39)	7 (3.66)	28 (5.89)
600,001 - 700,000	12 (4.23)	11 (5.76)	23 (4.84)
700,001 - 800,000	14 (4.93)	6 (3.14)	20 (4.21)
800,001 - 900,000	18 (6.34)	5 (2.62)	23 (4.84)
900,001 - 1,000,000	17 (5.99)	15 (7.85)	32 (6.74)
1,000,001 - 2,000,000	88 (30.99)	60 (31.41)	148 (31.16)

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

เงินออมของข้าราชการผู้สูงอายุ	ความต้องการทำงาน ของข้าราชการผู้สูงอายุหลังเกษียณ		รวม
	ไม่ต้องการ (n=289)	ต้องการ (n=191)	
2,000,001 - 3,000,000	33 (11.62)	21 (10.99)	54 (11.37)
มากกว่า 3,000,000	20 (7.04)	26 (13.61)	46 (9.68)
จำนวนเงินออมและทรัพย์สินเฉลี่ย	1,283,302	1,538,356	1,385,861

ที่มา : จากการศึกษา

หมายเหตุ : ค่าในวงเล็บเป็นค่าร้อยละ

5) สวัสดิการและการประกันความเสี่ยงของข้าราชการผู้สูงอายุ

สวัสดิการและการประกันความเสี่ยงของข้าราชการผู้สูงอายุที่ได้รับในปัจจุบัน เช่น ประกันชีวิต ประกันอุบัติเหตุ ฌาปนกิจต่างๆ เป็นต้น จากตารางที่ 4.17 ในภาพรวมของข้าราชการผู้สูงอายุ 480 คน ส่วนใหญ่มีสวัสดิการและการประกันความเสี่ยง ร้อยละ 95.42 และไม่มีร้อยละ 4.58 รายการสวัสดิการและการประกันความเสี่ยงส่วนใหญ่ คือ กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ ร้อยละ 29.32 รองลงมา คือ ทำประกันชีวิต และเป็นสมาชิกฌาปนกิจสหกรณ์ ร้อยละ 24.50 และ 16.77 ตามลำดับ

กลุ่มข้าราชการผู้สูงอายุที่ต้องการทำงาน ส่วนใหญ่มีสวัสดิการและการประกันความเสี่ยง ร้อยละ 96.86 และไม่มี ร้อยละ 3.14 รายการสวัสดิการและการประกันความเสี่ยงส่วนใหญ่ คือ กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ ร้อยละ 27.55

กลุ่มข้าราชการผู้สูงอายุที่ไม่ต้องการทำงาน ส่วนใหญ่มีสวัสดิการและการประกันความเสี่ยง ร้อยละ 94.46 และไม่มี ร้อยละ 5.54 รายการสวัสดิการและการประกันความเสี่ยงส่วนใหญ่ คือ กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ ร้อยละ 30.87

เมื่อพิจารณาการได้รับสวัสดิการและการประกันความเสี่ยงของข้าราชการผู้สูงอายุระหว่างกลุ่มที่ต้องการทำงานหลังเกษียณอายุและกลุ่มที่ไม่ต้องการทำงานหลังเกษียณอายุ พบว่า ข้าราชการผู้สูงอายุในกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการทำงานได้รับสวัสดิการและการประกันความเสี่ยงน้อยกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ไม่ต้องการทำงาน แสดงให้เห็นว่าข้าราชการผู้สูงอายุที่ได้รับสวัสดิการและการประกันความเสี่ยงน้อยจะมีความต้องการทำงานหลังจากเกษียณอายุ

ตารางที่ 4.17 การประกันความเสี่ยงของข้าราชการผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่าง

การประกันความเสี่ยงของข้าราชการผู้สูงอายุ	ความต้องการทำงาน ของข้าราชการผู้สูงอายุหลังเกษียณ		รวม
	ไม่ต้องการ (n=289)	ต้องการ (n=191)	
สวัสดิการและการประกันความเสี่ยง			
ไม่มี	16 (5.54)	6 (3.14)	22 (4.58)
มี	273 (94.46)	185 (96.86)	458 (95.42)
รายการสวัสดิการและการประกันความเสี่ยง*	609	530	1139
กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ	188 (30.87)	146 (27.55)	334 (29.32)
ประกันชีวิต	156 (25.62)	123 (23.21)	279 (24.50)
เงินฌาปนกิจ สหกรณ์	96 (15.76)	95 (17.92)	191 (16.77)
ประกันอุบัติเหตุ	45 (7.39)	62 (11.70)	107 (9.39)
เงินฌาปนกิจสงเคราะห์เพื่อนครูและบุคลากรทางการศึกษา (ช.พ.ค.)	48 (7.88)	35 (6.60)	83 (7.29)
เงินฌาปนกิจ สงเคราะห์เพื่อนครู (ส.พ.ค.)	31 (5.09)	26 (4.91)	57 (5.00)
เงินฌาปนกิจ หมู่บ้าน	25 (4.11)	24 (4.53)	49 (4.30)
ประกันวินาศภัย	9 (1.48)	8 (1.51)	17 (1.49)
ประกันอื่นๆ	4 (0.66)	8 (1.51)	12 (1.05)
กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ	3 (0.49)	0 (0.00)	3 (0.26)

ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

การประกันความเสี่ยงของข้าราชการผู้สูงอายุ	ความต้องการทำงาน ของข้าราชการผู้สูงอายุหลังเกษียณ		รวม
	ไม่ต้องการ	ต้องการ	
เงินฌาปนกิจ วัด	2 (0.33)	1 (0.19)	3 (0.26)
ประกันค่ารักษาพยาบาล	0 (0.00)	2 (0.38)	2 (0.18)
เงินฌาปนกิจ โรงเรียน	2 (0.33)	0 (0.00)	2 (0.18)

ที่มา : จากการศึกษา

หมายเหตุ : *สามารถตอบได้หลายข้อ และค่าในวงเล็บเป็นค่าร้อยละ

6) ภาวะพึ่งพิงทางการเงิน หรือการมีผู้อุปการะเลี้ยงดู

ข้าราชการผู้สูงอายุสามารถพึ่งพิงทางการเงินหรือมีผู้อุปการะเลี้ยงดูหลังเกษียณไม่ว่าจะเป็นสามีหรือภรรยา บุตร หลาน ญาติพี่น้องอย่างไรบ้าง ผลการศึกษาจากตารางที่ 4.18 ในภาพรวมของข้าราชการผู้สูงอายุ จำนวน 480 คน ส่วนใหญ่คาดว่าจะมีผู้พึ่งพิงได้หลังเกษียณอายุราชการ ร้อยละ 68.54 โดยส่วนใหญ่สามารถพึ่งพิงลูกได้ ร้อยละ 43.78 รองลงมา คือ สามีหรือภรรยา และหลาน ร้อยละ 39.93 และ 8.76 ตามลำดับ

กลุ่มข้าราชการผู้สูงอายุที่ต้องการทำงาน ส่วนใหญ่คาดว่าจะมีผู้พึ่งพิงได้หลังเกษียณอายุราชการ ร้อยละ 70.16 โดยส่วนใหญ่สามารถพึ่งพิงลูกได้ ร้อยละ 44.00 รองลงมา คือ สามีหรือภรรยา และหลาน ร้อยละ 40.40 และ 8.40 ตามลำดับ

กลุ่มข้าราชการผู้สูงอายุที่ไม่ต้องการทำงาน ส่วนใหญ่คาดว่าจะมีผู้พึ่งพิงได้หลังเกษียณอายุราชการ ร้อยละ 67.47 โดยส่วนใหญ่สามารถพึ่งพิงลูกได้ จำนวน 140 คน ร้อยละ 43.61 รองลงมา คือ สามีหรือภรรยา และหลาน ร้อยละ 39.56 และ 9.03 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาความสามารถในการพึ่งพิงทางการเงินหรือมีผู้อุปการะเลี้ยงดูหลังเกษียณของข้าราชการผู้สูงอายุระหว่างกลุ่มที่ต้องการทำงานหลังเกษียณอายุและกลุ่มที่ไม่ต้องการทำงานหลังเกษียณอายุ พบว่า ข้าราชการผู้สูงอายุในกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการทำงานสามารถพึ่งพิงทางการเงินหรือมีผู้อุปการะเลี้ยงดูหลังเกษียณน้อยกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ไม่ต้องการทำงาน แสดงให้เห็นว่าข้าราชการผู้สูงอายุที่สามารถพึ่งพิงทางการเงินหรือมีผู้อุปการะเลี้ยงดูหลังเกษียณน้อยจะมีความต้องการทำงานหลังจากเกษียณอายุ เนื่องจากต้องดูแล รับผิดชอบตนเอง

ตารางที่ 4.18 การมีผู้พึ่งพิงหลังจากเกษียณอายุของข้าราชการผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่าง

การมีผู้พึ่งพิงหลังจากเกษียณอายุ	ความต้องการทำงาน ของข้าราชการผู้สูงอายุหลังเกษียณ		รวม
	ไม่ต้องการ (n=289)	ต้องการ (n=191)	
การมีผู้พึ่งพิงทางการเงินหลังจากเกษียณ			
ไม่มี	94 (32.53)	57 (29.84)	151 (31.46)
มี	195 (67.47)	134 (70.16)	329 (68.54)
ผู้ที่สามารถพึ่งพิงทางการเงินได้หลังจากเกษียณ*	321	250	571
สามี/ภรรยา	127 (39.56)	101 (40.40)	228 (39.93)
ลูก	140 (43.61)	110 (44.00)	250 (43.78)
หลาน	29 (9.03)	21 (8.40)	50 (8.76)
พี่น้อง	25 (7.79)	18 (7.20)	43 (7.53)

ที่มา : จากการศึกษา

หมายเหตุ : *สามารถตอบได้หลายข้อ และค่าในวงเล็บเป็นค่าร้อยละ

7) ภาระที่ต้องรับผิดชอบ

การศึกษาภาระที่ต้องรับผิดชอบนอกเหนือจากค่าใช้จ่ายส่วนตัว เช่น การดูแลผู้อื่น ไม่ว่าจะเป็นค่าเลี้ยงดู ค่ารักษาพยาบาล เป็นต้น ผลการศึกษาจากตารางที่ 4.19 ในภาพรวมข้าราชการผู้สูงอายุ จำนวน 480 คน ส่วนใหญ่ไม่มีภาระที่ต้องรับผิดชอบนอกเหนือจากค่าใช้จ่ายส่วนตัวในการดำเนินชีวิตประจำวัน ร้อยละ 96.67 และมีภาระที่ต้องรับผิดชอบ ร้อยละ 3.33

กลุ่มข้าราชการผู้สูงอายุที่ต้องการทำงาน ทำงาน ส่วนใหญ่ไม่มีภาระที่ต้องรับผิดชอบนอกเหนือจากค่าใช้จ่ายส่วนตัวในการดำเนินชีวิตประจำวัน ร้อยละ 94.24 และมีภาระที่ต้องรับผิดชอบ ร้อยละ 5.76

กลุ่มข้าราชการผู้สูงอายุที่ไม่ต้องการทำงาน ส่วนใหญ่ไม่มีภาระที่ต้องรับผิดชอบ นอกเหนือจากค่าใช้จ่ายส่วนตัวในการดำเนินชีวิตประจำวัน ร้อยละ 98.27 และมีภาระที่ต้องรับผิดชอบ ร้อยละ 1.73

เมื่อพิจารณาภาระที่ต้องรับผิดชอบนอกเหนือจากค่าใช้จ่ายส่วนตัวในการดำเนินชีวิตประจำวันของข้าราชการผู้สูงอายุระหว่างกลุ่มที่ต้องการทำงานหลังเกษียณอายุและกลุ่มที่ไม่ต้องการทำงานหลังเกษียณอายุ พบว่า ข้าราชการผู้สูงอายุในกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการทำงานมีภาระที่ต้องรับผิดชอบนอกเหนือจากค่าใช้จ่ายส่วนตัวในการดำเนินชีวิตประจำวันมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ไม่ต้องการทำงาน แสดงให้เห็นว่าข้าราชการผู้สูงอายุที่มีภาระที่ต้องรับผิดชอบนอกเหนือจากค่าใช้จ่ายส่วนตัวในการดำเนินชีวิตประจำวันมากจะมีความต้องการทำงานหลังจากเกษียณอายุ เนื่องจากต้องดูแล มีภาระที่ต้องรับผิดชอบมากขึ้น

ตารางที่ 4.19 ภาระที่ข้าราชการผู้สูงอายุต้องรับผิดชอบหลังเกษียณ

ภาระที่ต้องรับผิดชอบเมื่อเกษียณ	ความต้องการทำงาน ของข้าราชการผู้สูงอายุหลังเกษียณ		รวม
	ไม่ต้องการ (n=289)	ต้องการ (n=191)	
ไม่มีภาระ	284 (98.27)	180 (94.24)	464 (96.67)
มีภาระ	5 (1.73)	11 (5.76)	16 (3.33)

ที่มา : จากการศึกษา

หมายเหตุ : ค่าในวงเล็บเป็นค่าร้อยละ

8) สุขภาพของข้าราชการผู้สูงอายุด้านการเจ็บป่วย/โรคเรื้อรัง/โรคที่ต้องใช้ระยะเวลาในการรักษา

สุขภาพของข้าราชการผู้สูงอายุที่เป็นปัญหา หรือเป็นอุปสรรคต่อการทำงาน ได้แก่ โรคความดัน โรคเบาหวาน โรคหัวใจ โรคอัมพฤกษ์อัมพาต และโรคมะเร็ง เมื่อพิจารณาการเจ็บป่วยหรือเป็นโรคของข้าราชการผู้สูงอายุ ผลการศึกษาจากตารางที่ 4.20 ในภาพรวมข้าราชการผู้สูงอายุ จำนวน 480 คน ส่วนใหญ่มีโรค ร้อยละ 50.63 ไม่มีโรค ร้อยละ 49.38 โรคที่ข้าราชการผู้สูงอายุส่วนใหญ่เป็น คือ โรคความดัน ร้อยละ 39.85 รองลงมา คือ ทันตกรรม และโรคกระดูก

ร้อยละ 14.97 และ 13.71 ตามลำดับ ส่วนโรคอื่นๆที่พบ ได้แก่ คลอเรสเตอรอลสูง โรคเก๊า โรคกระเพาะ ภูมิแพ้ หอบหืด เป็นต้น

กลุ่มข้าราชการผู้สูงอายุที่ต้องการทำงาน ส่วนใหญ่ไม่มีโรค ร้อยละ 51.31 และมีโรค ร้อยละ 48.69 โรคที่ข้าราชการผู้สูงอายุส่วนใหญ่เป็น คือ โรคความดัน ร้อยละ 37.50 รองลงมา คือ ทันตกรรม และโรคกระดูก ร้อยละ 20.14 และ 12.50 ตามลำดับ

กลุ่มข้าราชการผู้สูงอายุที่ไม่ต้องการทำงาน ส่วนใหญ่มีโรค ร้อยละ 51.90 และไม่มีโรค ร้อยละ 48.10 โรคที่ข้าราชการผู้สูงอายุส่วนใหญ่เป็น คือ โรคความดัน ร้อยละ 41.20 รองลงมา คือ โรคกระดูก และทันตกรรม ร้อยละ 14.40 และ 12.00 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาสุขภาพของข้าราชการผู้สูงอายุที่เป็นปัญหา หรือเป็นอุปสรรคต่อการทำงานของข้าราชการผู้สูงอายุระหว่างกลุ่มที่ต้องการทำงานหลังเกษียณอายุและกลุ่มที่ไม่ต้องการทำงานหลังเกษียณอายุ พบว่า ข้าราชการผู้สูงอายุในกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการทำงานมีสุขภาพของข้าราชการผู้สูงอายุที่เป็นปัญหา หรือเป็นอุปสรรคต่อการทำงานน้อยกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ไม่ต้องการทำงาน แสดงให้เห็นว่าข้าราชการผู้สูงอายุที่มีสุขภาพของข้าราชการผู้สูงอายุที่เป็นปัญหา หรือเป็นอุปสรรคต่อการทำงานน้อยจะมีความต้องการทำงานหลังจากเกษียณอายุ เนื่องจากยังมีสุขภาพแข็งแรง มีความสามารถและศักยภาพพอที่จะทำงาน

ตารางที่ 4.20 สุขภาพของข้าราชการผู้สูงอายุด้านการเจ็บป่วย/โรคเรื้อรัง/โรคที่ต้องใช้ระยะเวลาในการรักษา

การเจ็บป่วยของข้าราชการผู้สูงอายุ	ความต้องการทำงาน ของข้าราชการผู้สูงอายุหลังเกษียณ		รวม
	ไม่ต้องการ (n=289)	ต้องการ (n=191)	
การเจ็บป่วยหรือเป็นโรค			
ไม่มีโรค	139 (48.10)	98 (51.31)	237 (49.38)
มีโรค	150 (51.90)	93 (48.69)	243 (50.63)
โรค/การเจ็บป่วย*			
โรคความดัน	103 (41.20)	54 (37.50)	157 (39.85)
โรคทันตกรรม	30 (12.00)	29 (20.14)	59 (14.97)

ตารางที่ 4.20 (ต่อ)

การเจ็บป่วยของข้าราชการผู้สูงอายุ	ความต้องการทำงาน ของข้าราชการผู้สูงอายุหลังเกษียณ		รวม
	ไม่ต้องการ (n=289)	ต้องการ (n=191)	
โรคกระดูก	36 (14.40)	18 (12.50)	54 (13.71)
โรคเบาหวาน	24 (9.60)	12 (8.33)	36 (9.14)
โรคสายตา	20 (8.00)	12 (8.33)	32 (8.12)
โรคหัวใจ	12 (4.80)	5 (3.47)	17 (4.31)
โรคอัมพฤกษ์/อัมพาต	2 (0.80)	0 (0.00)	2 (0.51)
โรคมะเร็ง	2 (0.80)	0 (0.00)	2 (0.51)
โรคหูตึง	1 (0.40)	0 (0.00)	1 (0.25)
โรคอื่นๆ	20 (8.00)	14 (9.72)	34 (8.63)

ที่มา : จากการศึกษา

หมายเหตุ : *สามารถตอบได้หลายข้อ และ ค่าในวงเล็บเป็นค่าร้อยละ

4.4.2 การวิเคราะห์ความต้องการทำงานของข้าราชการผู้สูงอายุหลังเกษียณโดยแบบจำลองโลจิท

การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความต้องการทำงานของข้าราชการผู้สูงอายุ เพื่อศึกษาว่าข้าราชการผู้สูงอายุที่ความต้องการทำงานนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยใดบ้างจากแบบจำลองความต้องการประกอบอาชีพของข้าราชการผู้สูงอายุหลังเกษียณด้วยแบบจำลองโลจิท (Logit model) ด้วยเทคนิควิธีวิเคราะห์การประมาณภาวะความน่าจะเป็นสูงสุด (maximum likelihood estimate: MLE) และเทคนิควิเคราะห์ marginal effect ผลการศึกษาได้ค่า log likelihood function เท่ากับ -308.7520 ค่า restricted log likelihood เท่ากับ -322.6358 ค่า Chi-squared เท่ากับ 27.76759 ค่า McFadden R² เท่ากับ 0.04303 และค่าความถูกต้องของการทำนายเท่ากับร้อยละ 61.88พบว่า

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจทำงานของข้าราชการผู้สูงอายุหลังเกษียณอายุของกลุ่มตัวอย่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 คือ ปัจจัยด้านรายจ่ายของข้าราชการผู้สูงอายุ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 คือ ปัจจัยด้านเงินออมของข้าราชการผู้สูงอายุ และปัจจัยด้านภาระที่ต้องรับผิดชอบ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.1 คือ ปัจจัยด้านรายได้ของข้าราชการผู้สูงอายุ ซึ่งสามารถพิจารณาปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อการตัดสินใจทำงาน ได้ดังนี้

ปัจจัยด้านรายจ่ายของข้าราชการผู้สูงอายุ (EXP) จากการวิเคราะห์พบว่าค่าสัมประสิทธิ์ผลกระทบส่วนเพิ่ม (Marginal Effect) ที่ได้มีค่า 0.00769626 ซึ่งมีค่าเป็นบวก ความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านรายจ่ายของข้าราชการผู้สูงอายุเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับความต้องการทำงานของข้าราชการผู้สูงอายุหลังเกษียณ นั่นคือถ้ากลุ่มตัวอย่างคิดว่าปัจจัยด้านรายจ่ายของข้าราชการผู้สูงอายุมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจทำงาน กลุ่มตัวอย่างมีโอกาสที่จะเลือกทำงานมากกว่าไม่ทำงาน ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างอาจคิดว่าคนมีค่าใช้จ่ายต่างๆ เป็นจำนวนมาก เช่น ค่าใช้จ่ายในการดำเนินชีวิตประจำวัน ค่าใช้จ่ายสิ้นเปลือง ค่าใช้จ่ายด้านสังคม ด้านบันเทิง เป็นต้น ทำให้ต้องการหารายได้เพื่อมาดำรงชีพ ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างจึงตัดสินใจเลือกทำงาน และเมื่อพิจารณาถึงผลกระทบที่มีต่อการยอมรับจากค่า marginal effect ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่า ถ้ากลุ่มตัวอย่างคิดว่าปัจจัยด้านรายจ่ายของข้าราชการผู้สูงอายุ มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจทำงานแล้ว จะมีโอกาสตัดสินใจเลือกต้องการทำงานเพิ่มขึ้น ร้อยละ 0.77 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01

ปัจจัยด้านภาระที่ต้องรับผิดชอบ (RES) จากการวิเคราะห์พบว่าค่าสัมประสิทธิ์ผลกระทบส่วนเพิ่ม (Marginal Effect) ที่ได้มีค่า 0.31034 ซึ่งมีค่าเป็นบวก ความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านภาระที่ต้องรับผิดชอบเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับความต้องการทำงานของข้าราชการผู้สูงอายุหลังเกษียณ นั่นคือถ้ากลุ่มตัวอย่างคิดว่าปัจจัยด้านภาระที่ต้องรับผิดชอบมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจทำงาน กลุ่มตัวอย่างมีโอกาสที่จะเลือกทำงานมากกว่าไม่ทำงาน เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างคิดว่าคนมีภาระที่ต้องรับผิดชอบนอกเหนือจากค่าใช้จ่ายส่วนตัว เช่น การดูแลผู้อื่น ลูก หลาน ญาติพี่น้อง ค่ารักษาพยาบาล หรือค่าเล่าเรียน ทำให้เงินไม่พอใช้ ต้องการหารายได้เพิ่ม ดังนั้นปัจจัยด้านภาระที่ต้องรับผิดชอบจึงมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจทำงานของข้าราชการผู้สูงอายุหลังเกษียณ และเมื่อพิจารณาถึงผลกระทบที่มีต่อการยอมรับจากค่า marginal effect ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่า ถ้ากลุ่มตัวอย่างคิดว่าปัจจัยด้านภาระที่ต้องรับผิดชอบ มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจทำงานแล้ว จะมีโอกาสตัดสินใจเลือกต้องการทำงานเพิ่มขึ้น ร้อยละ 31.03 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ปัจจัยด้านการออมของข้าราชการผู้สูงอายุ (SAV) จากการวิเคราะห์พบว่าค่าสัมประสิทธิ์ผลกระทบส่วนเพิ่ม (Marginal Effect) ที่ได้มีค่า -0.11673586 ซึ่งมีค่าเป็นลบ ความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านการออมของข้าราชการผู้สูงอายุเป็นไปในทิศทางตรงกันข้ามกับความ

ต้องการทำงานของข้าราชการผู้สูงอายุหลังเกษียณ นั่นคือถ้ากลุ่มตัวอย่างที่มีการออมในรูปแบบต่างๆ เช่น เงินสด เงินฝากธนาคาร หุ้น/พันธบัตร กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ กลุ่มออมทรัพย์ เป็นต้น โดยมีเงินออมเฉลี่ยตั้งแต่ 1,385,861 บาท มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจทำงาน กลุ่มตัวอย่างมีโอกาสที่จะเลือกไม่ทำงานมากกว่าทำงาน ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างอาจคิดว่าถ้าตนมีเงินออม โดยเฉลี่ยตั้งแต่ 1,385,861 บาท แสดงว่ามีเงินเพียงพอในการเลี้ยงชีพหลังจากเกษียณหรือยามชราไปแล้ว ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างจึงตัดสินใจเลือกไม่ทำงาน และเมื่อพิจารณาถึงผลกระทบที่มีต่อการยอมรับจากค่า marginal effect ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่า ถ้ากลุ่มตัวอย่างคิดว่าปัจจัยด้านการออมของข้าราชการผู้สูงอายุ มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจทำงานแล้ว จะมีโอกาสตัดสินใจเลือกต้องการทำงานลดลง ร้อยละ 11.67 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ปัจจัยด้านรายได้ของข้าราชการผู้สูงอายุ (INC) จากการวิเคราะห์พบว่าค่าสัมประสิทธิ์ผลกระทบส่วนเพิ่ม (Marginal Effect) ที่ได้มีค่า -0.003467 ซึ่งมีค่าเป็นลบ ความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านรายได้ของข้าราชการผู้สูงอายุเป็นไปในทิศทางตรงกันข้ามกับความต้องการทำงานของข้าราชการผู้สูงอายุหลังเกษียณ นั่นคือถ้ากลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ของข้าราชการผู้สูงอายุ มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจทำงาน กลุ่มตัวอย่างมีโอกาสที่จะเลือกทำงานลดลง ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างอาจคิดว่าตนมีรายได้เพียงพอในการเลี้ยงชีพ ไม่มีปัญหาเรื่องการเงิน มีสิทธิ์ได้รับเงินบำนาญ หรือมีสิทธิ์ได้รับเงินอื่นๆ ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างจึงตัดสินใจเลือกไม่ทำงาน และเมื่อพิจารณาถึงผลกระทบที่มีต่อการยอมรับจากค่า marginal effect ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่า ถ้ากลุ่มตัวอย่างคิดว่าปัจจัยด้านรายได้ของข้าราชการผู้สูงอายุ มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจทำงานแล้ว จะมีโอกาสตัดสินใจเลือกต้องการทำงานลดลง ร้อยละ 0.35 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.1

ส่วนปัจจัยที่ไม่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจทำงานของข้าราชการผู้สูงอายุหลังเกษียณ ได้แก่ ปัจจัยด้านหนี้สินของข้าราชการผู้สูงอายุ สวัสดิการและการประกันความเสี่ยง ภาวะพึ่งพิงทางการเงิน/การมีผู้อุปการะเลี้ยงดู และสุขภาพของข้าราชการผู้สูงอายุ ซึ่งสามารถพิจารณาปัจจัยที่ไม่มีอิทธิพลได้ดังนี้

หนี้สินของข้าราชการผู้สูงอายุ (DEBT) ค่าสัมประสิทธิ์ผลกระทบส่วนเพิ่ม (Marginal Effect) ที่ได้มีค่า -0.000021 ซึ่งมีค่าเป็นลบ แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้นตัวแปรนี้ไม่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจทำงานของข้าราชการผู้สูงอายุ ซึ่งหมายความว่า หนี้สินของข้าราชการผู้สูงอายุไม่มีอิทธิพลต่อการเลือกทำงาน ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างอาจคิดว่าตนจะได้รับเงินจากกองทุนต่างๆ สวัสดิการของข้าราชการหลังจากเกษียณอายุแล้ว หรือมีผู้รับผิดชอบหนี้สินแทนตน จึงไม่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกทำงานของผู้สูงอายุหลังเกษียณ

สวัสดิการและการประกันความเสี่ยงของผู้สูงอายุ (WEL) ค่าสัมประสิทธิ์ผลกระทบส่วนเพิ่ม (Marginal Effect) ที่ได้มีค่า 0.05831 ซึ่งมีค่าเป็นบวก แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้นตัวแปรนี้ไม่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจทำงานของข้าราชการผู้สูงอายุ ซึ่งหมายความว่า สวัสดิการและการประกันความเสี่ยงไม่มีอิทธิพลต่อการเลือกทำงาน ทั้งนี้สวัสดิการและการประกันความเสี่ยงได้แก่ ประกันชีวิต ประกันอุบัติเหตุ ประกันค่ารักษาพยาบาล ประกันสังคม เป็นต้น ซึ่งกลุ่มตัวอย่างคิดว่าตนมีสวัสดิการอยู่แล้ว ได้รับบำนาญและความช่วยเหลือจากรัฐเพียงพอแล้ว ดังนั้นการมีหรือไม่มีสวัสดิการและการประกันความเสี่ยงก็ไม่ส่งผลต่อการเลือกทำงานของข้าราชการผู้สูงอายุหลังเกษียณ

ภาวะพึ่งพิงทางการเงิน/การมีผู้อุปการะเลี้ยงดู (DEP) ค่าสัมประสิทธิ์ผลกระทบส่วนเพิ่ม (Marginal Effect) ที่ได้มีค่า 0.02902 ซึ่งมีค่าเป็นบวก แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้นตัวแปรนี้ไม่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจทำงานของข้าราชการผู้สูงอายุ ซึ่งหมายความว่า ภาวะพึ่งพิงทางการเงิน/การมีผู้อุปการะเลี้ยงดูไม่มีอิทธิพลต่อการเลือกทำงาน ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างส่วนหนึ่งคิดว่าตนไม่จำเป็นต้องพึ่งพาบุคคลใดหรือไม่ต้องการผู้เลี้ยงดู เนื่องจากตนอาจมีเงินสำหรับใช้จ่ายหลังเกษียณเพียงพอแล้ว จึงไม่ส่งผลต่อการเลือกทำงานของข้าราชการผู้สูงอายุหลังเกษียณ

สุขภาพของข้าราชการผู้สูงอายุ (HEALTH) ค่าสัมประสิทธิ์ผลกระทบส่วนเพิ่ม (Marginal Effect) ที่ได้มีค่า -0.04867 ซึ่งมีค่าเป็นลบ แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้นตัวแปรนี้ไม่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจทำงานของข้าราชการผู้สูงอายุ ซึ่งหมายความว่า สุขภาพของข้าราชการผู้สูงอายุไม่มีอิทธิพลต่อการเลือกทำงาน ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างส่วนหนึ่งคิดว่าปัญหาสุขภาพ การเจ็บป่วย ไม่ได้เป็นอุปสรรคต่อการทำงาน แต่อาจต้องการพักผ่อน ต้องการย้ายไปอยู่กับบุตรหลาน หรือมีสิ่งอื่นที่ต้องการทำมากกว่า จึงไม่ส่งผลต่อการเลือกทำงานของข้าราชการผู้สูงอายุหลังเกษียณ

ตารางที่ 4.21 ผลการประมาณค่าสัมประสิทธิ์โดยวิธี maximum likelihood estimate: MLE

ตัวแปรอิสระ	maximum likelihood estimate			
	Coefficient	Standard Error	T-ratio	Prob.
ค่าคงที่	-0.49386735	0.40684593	-1.214	0.2248
INC	-0.01453847	0.00795848	-1.827*	0.0677
EXP	0.03227633	0.01197045	2.7696***	0.0070
DEBT	-0.00008820	0.00026729	-0.330	0.7414
SAV	-0.48328204	0.22591429	-2.139**	0.0324
WEL	0.24585773	0.20918666	1.175	0.2399
DEP	0.12235734	0.22059064	0.555	0.5791
RES	1.29229949	0.57215328	2.259**	0.0239
HEALTH	-0.20541582	0.20324193	-1.011	0.3122

ที่มา: จากการคำนวณ

หมายเหตุ : *** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1

log likelihood function -308.7520

restricted log likelihood -332.6358

Chi-squared 27.76759

McFadden R² 0.04303

Accuracy of Prediction 61.88%

ตารางที่ 4.22 ผลการประมาณค่าสัมประสิทธิ์โดยวิธี marginal effect

ตัวแปรอิสระ	marginal effect			
	Coefficient	Standard Error	T-ratio	Prob.
ค่าคงที่	-0.11776226	0.09658001	-1.219	0.2227
INC	-0.00346669	0.00189180	-1.832*	0.0669
EXP	0.00769626	0.00285242	2.698***	0.0070
DEBT	-0.00002103	0.00006735	-0.330	0.7414
SAV	-0.11673586	0.05484844	-2.128**	0.0333
WEL	0.05830552	0.04926772	1.183	0.2366
DEP	0.02902285	0.05202082	0.558	0.5769
RES	0.31034221	0.12224698	2.539**	0.0111
HEALTH	-0.04866784	0.04778338	-1.019	0.3084

ที่มา: จากการคำนวณ

หมายเหตุ : *** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1